

KURIER POZNANSKI

wychodzi 2 x dziennie

Odpowiedzialni kierownicy działów: kultury i sztuki Witold Noskowski, gospodarczego i giełdowego dr Marian Chełmickowski
za wszelkie inne działy odpowiada Zdzisław Antoniewicz, wszyscy w Poznaniu.

Wydawnictwo: Drukarnia Polska Spółka Akcyjna
w Poznaniu, św. Marcin 70.

Nr. 169 Wydanie P Poznań, czwartek dnia 15 kwietnia 1937

Rok 32

Poznań, 14 kwietnia.

Odwieczny problem polski

Zagadnienie gdzie leży punkt ciężkości dziejów Polski, na Wschodzie czy na Zachodzie, jest odwiecznym problemem w polityce i historii polskiej. Problemem takiej doniosłości, że przepaja on współczesność, posiada swój refleks w poglądach głoszonych przez ugrupowania i ruchy polityczne, odzwierciedlać się musiało w linii politycznej przeszłości i ma też swój wyraz obecnie.

Dla znamiennej przykładowo można by tu przytoczyć tak zwane „spory orientacyjne” z okresu wielkiej wojny, które rzeczywistość polityczna rozstrzygnęła w sposób stanowczy na korzyść Zachodu. Teza, że niepodległość Polski związana jest przede wszystkim z klęską zachodniego jej sąsiada, głównego sprawcy jej podziału, okazała się w całej swej rozciągłości prawdziwą, tak, jak ją postawił Roman Dmowski w swoim kapitalnym dziele „Niemcy, Rosja i kwestia polska”.

Teza ta zresztą posiada swoje szersze, historyczne uzasadnienie. Zwycięstwo pod Grunwaldem stało się u twierdzeniem mocarstwowego stanowiska Polski. Nie wyzyskano tego zwycięstwa i odwrócenie zainteresowań aktywnej polityki polskiej w kierunku wschodnim stanowiło zaród późniejszych klęsk. Jaskrawym tego przykładem są smutne rezultaty polityki wschodniej Zygmunta III, która pozwoliła wymknąć się nam z rąk sposobności odzyskania Śląska. Zapędy na Wschód placiliśmy często na Zachodzie, a zaniechanie umocnienia się u ujścia Wisły, na Mazurach i Pomorzu do dziś dnia ma swoje skutki.

Nie znaczy to wcale, aby nie doceniać roli polityki historycznej Polski na wschodnich jej rubieżach, gdzie spełniała doniosłą misję cywilizacyjną i kolonizacyjną. Ale niepowodzenia tej misji wynikały właśnie z tego, że nie miała ona silnego oparcia w zasadniczej dla bytu i rozwoju Polski zachodniej polityce, że rozpyływała się w bezkresie stepów ukraińskich i samowoli wyrosłych na nich „królewiat”, że w braku oparcia na Zachodzie nie zdołała powstrzymać naporu nowej potęgi i konkurenta wyciągającego ręce po nasze wschodnie ziemie — Rosji.

Zagadnienie to jest wiecznie żywe i wiecznie aktualne. Znają je dobrze nasi wrogowie i nie dziwnego, że jednym z celów ich polityki i propagandy politycznej są usiłowania, zmierzające do odwrócenia uwagi Polski od jej granic zachodnich i zwrócenia jej polityki ku zagadnieniom wschodnim.

Charakterystycznym tego przykładem jest artykuł warszawskiego korespondenta „Schlesische Zeitung” z Wrocławia, Eryka Jaenscha.

„Kto chce rozumieć Polskę — pisze on — niech spojrzy na jej mapę... Polska zachodnia... jest polskim bogactwem. Polska wschodnia... jest polską nędzą...”

Odpowiedź Rzeszy na encyklikę papieską

Nota protestująca jest już podobno w Watykanie i ma być dziś doręczona — Spotęgowanie prześladowań katolików w Niemczech?

Berlin. (ATE). W kołach dobrze poinformowanych twierdzą, że nota do Watykanu wręczona będzie najpóźniej w środę.

Nie należy jednak przypuszczać, że rząd Rzeszy dopuści do zerwania stosunków z Watykanem, lub że wymówi zawarty konkordat. Sądzi się natomiast, że ataki partii narodowo-socjalistycznej przeciwko katolikom przybiorą na sile.

Oczekuje się tu wytoczenia procesów licznych księżom katolickim, którym zarzucane jest nie tylko przestępstwo zdrady stanu, lecz i przestępstwo nieodpowiedniego „zachowywania się”. Kilka podobnych procesów przygotowuje się od dłuższego czasu, lecz dzięki wpływom wysoko postawionych osób akcja sądowa nie została dotychczas rozpoczęta w oczekiwaniu polepszenia się stosunków z Watykanem.

Miasto Watykańskie. (ATE) Korespondent „United Press” potwierdza fakt otrzymania przez niemieckiego ambasadora przy Watykanie noty,

protestującej przeciw ogłoszeniu ostatniej encykliki papieskiej w sprawie położenia Kościoła Katolickiego w

Niemczech. Nota zostanie wręczona dziś sekretarzowi stanu, kardynałowi Paccielimu.

Ku doniosłym przemianom na Bałkanach

Bukareszt. (ATE). Według opinii kół politycznych, w najbliższym czasie dojdzie do zawarcia włosko-rumuńskiego paktu przyjaźni. Pakt ten będzie wzorowany na podpisanym niedawno w Białogrodzie włosko-jugosłowiańskim układzie. W chwili obecnej odbywa się na drodze dyplomatycznej wymiana zdań między Bukaresztem i Rzymem.

Spodziewane jest również bliskie

dojście do skutku bułgarsko-rumuńskiego paktu przyjaźni łącznie z zaawansowanymi już przygotowaniami do paktu śródziemnomorskiego z udziałem Turcji, Jugosławii, Grecji i Italii.

Wspomniane nowe układy przyczyniłyby się do istotnych i poważnych przemian politycznych nie tylko w basenie śródziemnomorskim, ale i na Bałkanach.

Z frontów bojowych Hiszpanii

Sewilla. (PAT). Gen. Queipo de Llano w przemówieniu przez radio o-

świadczył, że wczorajsze ataki wojsk rządowych na froncie madryckim w dzielnicy uniwersyteckiej i na odcinku Casa del Campo zostały odparte przez powstańców. 4 czołgi nieprzyjacielskie są zniszczone. Wojska rządowe straciły 87 zabitych.

W następstwie operacji wojskowych, przeprowadzonych na odcinku Huesca powstańcy wzięli do niewoli 1000 jeńców. Wojska rządowe straciły 200 zabitych.

Salamanka. (PAT). Komunikat oficjalny kwatery głównej wojsk powstańczych donosi, że zmuszono do ucieczki wojska rządowe, które usiłowały zaatakować pozycje pod Santa Luteria. Nieprzyjacieli stracił 200 zabitych.

W ciągu nocy wojska rządowe zaatakowały pozycje powstańców pod Urquiola, zostały jednak na skutek kontrataków odparte, ponosząc duże straty i pozostawiając na polu walki 100 zabitych.

Ataki nieprzyjaciela na odcinku Kordoby zostały również odparte. Powstańcy zdobyli 3 karabiny maszynowe i wzięli do niewoli wielu jeńców.

Avila. (PAT). Korespondent Havasa donosi, że żołnierze wojsk rządowych wzięci do niewoli przez powstańców, oświadczyli, że w ciągu dwóch ostatnich dni wojska „czerwone” w następstwie walk na odcinku Escorial miały stracić 5000 zabitych i około 15.000 rannych.

Układ Berlina z Burgos?

Paryż. (PAT). Havas donosi z Berlina, że według wiadomości ze źródeł oficjalnych, w Burgos rozpoczęły się rokowania handlowe pomiędzy przedstawicielami Rzeszy a delegacją hiszpańskiego rządu powstańczego.

Jak słychać, rokowania dotyczą kilku zagadnień, zmierzających do ułatwienia wymiany towarowej pomiędzy układającymi się stronami.

Sukces pika de la Rocque

Paryż. (PAT). Płk. de la Rocque, kandydat Francuskiej Partii Społ. zajął pierwsze miejsce w wyborach uzupełniających do Izby Deputowanych w okręgu Mortain.

Min. Tonkunas wzywa do prześladowania Polaków

Ryga. (PAT). Z Kowna donoszą: Na odbytym ostatnio zjeździe instruktorów litewskich szkół powszechnych, min. oświecenia Tonkunas wygłosił przemówienie, w którym zupełnie otwarcie żądał od litewskich nauczycieli i inspektorów szkolnych prześladowania Polaków w większych skupieniach ludności na Litwie.

Minister dał zebranym wyraźnie do zrozumienia, iż nie potrzebują krepować się w wyborze środków w tej akcji. Odnosny ustęp z przemówienia min. Tonkunas brzmi:

Ważna debata w Izbie Gmin

London. (PAT). Dzisiejsza debata w Izbie Gmin wywołuje w społeczeństwie angielskim duże zainteresowanie, jako, że sprawa obrony żegluga brytyjskiej na morzach jest zagadnieniem bardzo popularnym.

Z ramienia rządu debatę rozpocznie sir John Simon, zakończy ją min. Eden. Możliwe jest również, że zabierze głos pierwszy lord admiralacji sir Samuel Hoare. W imieniu opozycji

debatę otworzy pos. Attlee, a zakończy ją pos. Noel Baker. Z ramienia liberałów przemawiać mają Sinclair, Lloyd George, Churchill. Udział sir Johna Simona w dyskusji jest bardzo znamieny, i łączy się ze sprawą uznania praw stron wojujących oraz jurysdykcji w obrębie wód terytorialnych, które to zagadnienia stanowią podłoże dzisiejszej debaty.

Ale ten śpiący i senny Wschód jest losem Polski.”

W dalszym ciągu autor usiłuje przedstawić i podkreślić tezę, że zasadnicze podstawy polskiego bytu państwowego związane są jednostronnie ze Wschodem i jego problemami.

A potem pyta:

„Czy uda się Polsce tę potężną wschodnią przestrzeń... wchłoniąć gospodarczo i kulturalnie? To jest pytanie, które rozstrzyga o znaczeniu Polski jako czynnika w polityce zagranicznej.”

Pytanie to jest pełne chytrłości. Bo choć chyba nie ma nikogo w Pol-

sce, kto by nie doceniał znaczenia naszych ziem wschodnich i zadań, jakie polityka polska ma tam do spełnienia, to niewątpliwie rola i potęga Polski kształtuje się i opiera na jej polityce zachodniej.

Na zachodzie leżą bogactwa Polski, a więc przede wszystkim węgiel. Z zachodem związany jest dostęp Polski do morza. Zachód jest tym samym głównym fundamentem, na którym spoczywa gmach niepodległości Polski.

Tego nigdy nie wolno spuszczać z oka.

Sejmik Wojewódzki w Poznaniu

Jutro dnia 15 bm. zbiera się Poznański Sejmik Wojewódzki na swą piętnastą sesję.

Sejmik Wojewódzki to obrady najwyższego organu naszego samorządu wojewódzkiego. Samorząd ten, stanowiący nadbudowę samorządu miejskiego i powiatowego, istnieje obecnie tylko w województwach zachodnich (poza Śląskiem, który ma odrębną organizację samorządową w ramach swej autonomii). Samorząd wojewódzki na zachodzie jest następcą dawniejszych stanów prowincjonalnych z czasów zaboru pruskiego, których główne zasady ustrojowe poza ordynacją wyborczą uległy tylko częściowym zmianom.

Członków Sejmiku wybierają Rady Powiatowe oraz Rady Miejskie miast wydzielonych z powiatów, a Sejmik wybiera jako organ zarządzający Wydział Wojewódzki oraz Starostę Krajowego, który jest organem wykonawczym i kierownikiem Starostwa Krajowego.

W innych częściach Polski samorządu wojewódzkiego narazie nie ma mimo, że przewidziany jest on w Konstytucji, zarówno w pierwszej jak i w drugiej. Bardzo szeroki samorząd krajowy w b. Galicji, który był właściwie autonomią kraju z własnym sejmem, został zniesiony zupełnie z dużą szkoda dla wielu rozbudowanych jego instytucyj.

Funkcje samorządu wojewódzkiego są bardzo doniosłe, a istnienie takiego samorządu w województwach zachodnich pozwala tu rozwiązywać w sposób najwłaściwszy sprawy, które gdziekolwiek w Polsce nasuwają wielkie trudności.

Przed wszystkim samorząd wojewódzki utrzymuje wielkie zakłady lecznictwa specjalnego i inne, na które nie stać samorząd powiatowy ani miejski, w szczególności zakłady dla umysłowo chorych, głuchoniemych, ociemniałych, kliniki dla kobiet, sanatoria dla piersiowo chorych itp. Dalej utrzymuje on drogi wojewódzkie. Do niego należą też koszty opieki społecznej nad osobami, które nie nabyły praw pod tym względem w gminach, popiera meliorację, utrzymuje bank pożyczkowy itd. itd.

Dochody na swoje znaczne wydatki czerpie samorząd wojewódzki od powiatów i miast wydzielonych, pobierając od nich tzw. podatek krajowy. Poza tym otrzymuje pewną dotację ze skarbu państwa.

Od r. 1928 organy samorządu wojewódzkiego współdziałają też z władzami państwowymi w administracji publicznej. Mianowicie Wydział Wojewódzki wybiera połowę członków do tzw. Izby Wojewódzkiej, organu kolegijskiego przy wojewodzie. Izba ta rozstrzyga m. i. odwołania od uchwał niższych kolegiów samorządowych. Poza tym wojewoda, który zwołuje Sejmik Wojewódzki, przedstawia przed nim ogólny stan administracji publicznej w województwie za rok ubiegły i wysłuchuje życzeń oraz uwag Sejmiku pod tym względem.

Obecna sesja Sejmiku obejmuje szereg ważnych spraw, jak przyjęcie wykonania budżetu i rachunków za rok 1935/36, oraz sprawozdania z działalności samorządu wojewódzkiego za ten okres czasu, zatwierdzenie bilansu Banku Pożyczkowego i zmianę jego statutu, przejęcie zobowiązań emerytalnych za pracowników b. zakładu ubezpieczeń od wypadków w rolnictwie i zmianę regulaminu obrad Sejmiku Wojewódzkiego.

Najbardziej interesująco zapowiadają się rozprawy w Sejmiku w aktualnej sprawie zmiany granic województwa poznańskiego. Jak wiadomo, od województwa poznańskiego ma być

oddzielonych kilka powiatów północnych do województwa pomorskiego, a będą przyłączone 4 powiaty z województwa łódzkiego. Wskutek tego nastąpią dla poznańskiego samorządu wojewódzkiego doniosłe zmiany, zarówno w dochodach z podatku krajowego, jak i przede wszystkim z powodu objęcia samorządem wojewódzkim 4 powiatów, w których tego samorządu dotychczas w ogóle nie ma.

Porządek obrad jutrzejszego Sejmiku

Obrady rozpoczynającej się jutro XV sesji Poznańskiego Sejmiku Wojewódzkiego toczyć się będą w sali Sejmiku Wojewódzkiego w gmachu Starostwa Krajowego.

Zgodnie ze zwyczajem, o godz. 10 odbędzie się nabożeństwo na intencję Sejmiku w Kolegiacie Poznańskiej.

O godz. 11 nastąpi otwarcie sesji Sejmiku. Porządek obrad pierwszego zebrania plenarnego jest następujący:

1. Otwarcie sesji Sejmiku Wojewódzkiego przez wojewodę poznańskiego.
2. Objęcie przewodnictwa przez marszałka Sejmiku.
3. Powołanie dwóch sekretarzy.
4. Sprawozdanie wojewody poznańskiego z administracji państwowej.
5. Powołanie dwóch członków do biura wyborczego.

Czy to są zdrowe stosunki?

Przed kilku dniami powtórzyliśmy za toruńską „Obroną Ludu” uwagi pisma tego o źródłach dochodu posła Tadeusza Marchlewskiego, na które składają się — poza dochodem z jego domu — dyjety poselskie (976 zł mies.), jak wiadomo, nie podlegających opodatkowaniu), pensja naczelnika wydziału pomorskiej Izby Przemysłowo-Handlowej (1000 zł mies.) oraz dochód z hurtowni soli (1000 zł mies.). W notatce owej podkreślono, że według artykułu 44 konstytucji nie wolno posłowi ani na swoje, ani też na obce imię uzyskiwać koncesyj oraz czerpać korzyści osobistych od rządu.

W sprawie dochodu z hurtowni soli otrzymujemy od posła T. Marchlewskiego następujące sprostowanie:

FAKTY I OCENY

Taktyka „kompartii” w Polsce

Przed kilku tygodniami ogłosiliśmy okólnik polskiego „komsomolu”, który odsłonił tajniki nowej taktyki komunistycznej w Polsce, polegającej na tajemni działalności bezpośredniej, a wciskaniu się do różnych organizacji, m. in. ludowców i nawet katolickich.

Obecnie „Gazeta Polska” ujawnia uchwały kongresu komitetu centralnego Komunistycznej Partii Polski, które potwierdzają przyjęcie i stosowanie tej taktyki przez komunizm w Polsce, przy czym służyć ma ona do stworzenia „frontu ludowego”.

W uchwałach tych m. in. czytamy: „Ośrodkiem takiego frontu ludowego — przyp. red.) powinny być w obecnych warunkach polskich partie socjalistyczne, Stronnictwo Ludowe i zjednoczone związki zawodowe.

„W szeregach tego frontu mogą i powinny znaleźć się również i liczne rzesze dotychczasowych zwolenników sanacji i endeccji, których zawiodły dotychczasowe rządy, i „którzy pragną, by Polska była państwem wolnym i niezależnym”.

„Partia nasza poprze każde idące po tej linii przemówienie sił demokratycznych i każdą inicjatywę.”

Jak widać z tego komuniści rezygnują całkowicie z tytularnego kierownictwa „frontem ludowym”, pragnąc pozostać jego utajoną sprężyną. W związku z tym czytamy:

„Hasło jedności w walce i zjednoczenia organizacyjnego musi dotrzeć do związków Z. Z. P., Z. Z. Z. i Ch. D.”

W świetle tych uchwał ciekawego

„Rozglądnijcie się”

nawoływał Książd Kneipp. — To wam wyjdzie na dobre — co najbliższel Z plonów dojrzewających na rodzimych łanach sporządź!

Kawę Stodową Kneippa!

6. Wybór czterech i czterech zastępców do dyrekcji Wojewódzkiego Banku Pożyczkowego w Poznaniu.

7. Zamknięcie pierwszego posiedzenia plenarnego.

Podczas trwania sesji Sejmiku na gmachu Starostwa Krajowego wywieszona została sztandar o barwach państwowych.

W roku bieżącym Sejmik Wojewódzki w Poznaniu święci 110. rocznicę swego istnienia. Również w roku bieżącym przypada 100-lecie gmachu Starostwa Krajowego, mieszczącego się na al. Marcinkowskiego przy rogu ul. Pocztowej. (kl)

Mydła alkaliczne

Karpińskiego

dla osób z cerą połyskującą skłoną do wgrów

ng 41026

1) Nieprawda jest, jakoby otrzymał na imię mej żony koncesję na hurtową sprzedaż soli, natomiast prawdą jest, że ani ja ani żona moja takiej koncesji nie uzyskaliśmy. Koncesję na Grudziądz posiada od chwili wprowadzenia w Polsce Monopoli Solnego Związek Ociemniałych Żołnierzy w Warszawie. Firma „Marchlewski & Zawacki”, która hurt soli prowadzi od lat przeszło pięćdziesięciu, wykonuje od chwili wprowadzenia koncesji w Polsce czynności hurtownika z ramienia Związku Ociemniałych Żołnierzy za odpowiednią opłatą.

2) Nieprawda jest, jakoby hurtownia soli przynosiła mi 1.000 zł miesięcznie dochodu, natomiast prawdą jest, że z tej prowizji brutto pokryć należy opłatę dla Związku Inwalidów w wysokości ca. 225 zł mies., opłatę podatku obrotowego ponad 100 miesięcznie, zaprzęg, utrzymanie personelu, magazynu, kosztów przewozu soli, ubezpieczenia soli oraz inne koszty handlowe.

3) Nieprawda jest, jakoby nie płacił od swoich zobowiązań procentów wzgl. nie upłacał kapitału, natomiast prawdą jest,

że wszystkie moje dochody zużywam na opłatę swoich zobowiązań zarówno procentów, jak kapitału i że zadłużenie moje wskutek tego zmniejsza się stale, jak to wynika z prawidłowo prowadzonych ksiąg handlowych.

4) Nieprawda jest, jakoby miał zahipotekowane na moim domu długi w wysokości 100.000 i że wartość wynosi 60.000, natomiast prawdą jest, że zadłużenie moje hipoteczne wynosi 70.000, od których regularnie opłacam odsetki i upłacam kapitał oraz że wartość nieruchomości mojej Tom 11. L. 468 szacowana była urzędowo ostatni raz dnia 22 maja 1925 roku przez komisję szacunkową Województwa Pomorskiego, stosownie do rozporządzenia pana ministra skarbu i pana ministra przemysłu i handlu z dnia 1 lipca 1924 roku odnośnie budynków, na łączną kwotę zł 211.800.

Grudziądz, dnia 11 kwietnia 1937 r.
Tadeusz Marchlewski.

Ze swej strony odpowiadamy na sprostowanie powyższe, co następuje:

Dziwi nas, że poseł Marchlewski teraz dopiero występuje ze sprostowaniem. „Obrona Ludu” podniosła bowiem zarzuty po raz pierwszy już w styczniu roku 1936, a p. Marchlewski im do tej pory nie zaprzeczył.

Punkty 1 i 2 sprostowania nie obalają zarzutu zasadniczego co do korzyści osobistych, czerpanych z monopolowej hurtowni soli. Według sprostowania poseł Marchlewski nie ma bezpośrednio koncesji na hurtową sprzedaż soli, ale firma „Marchlewski i Zawacki” (będąca własnością posła Marchlewskiego i jego żony), dzierżawi hurtownię od Związku Ociemniałych Żołnierzy w Warszawie, czyli, że poseł Marchlewski ma pośrednio korzyść osobistą z przedsiębiorstwa rządowego. Dochód z tego wynosi 1000 zł brutto. Podatek obrotowy i koszta handlowe opłaca każdy kupiec.

Opinia publiczna oceni, czy czerpanie przez posła korzyści z dzierżawy monopol. hurtowni i kumulowanie poważnych dochodów z kilku źródeł, gdy tylu ludzi z analogicznym wykształceniem chodzi bez pracy, jest — w porządku. Zapytujemy też, czy jest to rzeczą normalną, że płatny urzędnik Izby Przemysłowo-Handlowej jest prezesem pomorskiego Związku Towarzystw Kupieckich, a więc sternikiem społeczno-obywatelskiej organizacji, reprezentującej warstwę kupiecką.

siebie drogi nie zejdziedopóty, dopóki celu wytkniętego w całości nie przeprowadzi.

„Ziemia zapomniana”

Pisaliśmy wczoraj o procesie S. Wasilewskiego, wiceprezenta Łucka, który to proces rzucił wiele światła na stosunki, panujące w województwie wołyńskim, gdzie od dłuższego czasu wyraźnie topniały polskie wpływy kulturalne, zmniejszał się nasz stan posiadania i wciąż wybuchały niebezpieczne ruchy wywrotowe.

„Główne źródło tej niepokojącej sytuacji na Wołyniu — stwierdza „Warsz. Dziennik Narodowy” — znajdowało się w błędach naszej polityki narodowościowej, w tym forsowaniu wszelakimi środkami przez wojewodę Józefskiego ukrainizmu i zupełnym zapoznawaniu roli dziejowej, jaką ma do odegrania na kresach polskość i polskie społeczeństwo.”

Sprawa Wasilewskiego odsłania dalsze błędy polityki na Wołyniu.

„Sprawa Wasilewskiego, to już nie błędna polityka narodowościowa, ale karygodne zaniedbania administracyjne oraz niewłaściwa atmosfera moralna, bez której podobne sprawy nie mają, na ogół, miejsca.”

Uwagi swoje „Warsz. Dziennik Narodowy” kończy następująco:

„Dotychczas pisaliśmy o fatalnej polityce narodowościowej wojewody Józefskiego, obecnie mamy podstawy pisać o jego niefortunnej administracji.

„Mamy ponadto podstawy mniemać, że władze centralne powinny wyciągnąć konsekwencje z tego stanu rzeczy i zająć się nareszcie energicznie sprawami „ziemi zapomnianej”, — Wołynia, który od dawna na to czeka.”

W walce o polskość miast

Polskie mieszczaństwo w Zagórowie

W dalszym ciągu naszej ankiety o wynikach trzyletniej pracy odżydzeniowej przystępujemy do omawiania stosunków w mieście Zagórowie, w którym — szczególnie ostatnio, po słynnych zajściach — wzmożło się bardzo ruch narodowy, a w związku z tym wzrosło uświadczenie narodowe. W ostatnich trzech latach przybyło w Zagórowie 47 polskich placówek; w tym:

w przemyśle — 3: 1 fabryka wyrobów cementowych, 1 młyn i 1 wytwórnia lemoniady;

w handlu — 32: 9 składów bławatnych, 2 galanterijne, 2 z obuwiem, 1 restauracja, 1 cukiernia, 3 skupu zboża, 1 skład nawozów, 7 sklepów kolonialnych, 2 sklepy z żelazem, 3 z porcelaną i 1 biuro pisania próśb;

w rzemiośle — 3: 1 rzeźnik, 1 zegarmistrz i 1 cukiernik;

w straganach — 9: 3 bławatne, 3 z galanterią i 3 z gotowizną.

Z nowozałożonych 47 polskich placówek utrzymuje się 201 osób.

W omawianym okresie ubyło 15 placówek żydowskich, w tym: 1 skład węgla, 1 wytwórnia lemoniady, 1 wytwórnia trykotów, 1 cholewkarz, 3 sklepy galanterijne, 2 sklepy kolonialne, 2 skupu zboża, 1 lekarz, 1 furman, 1 handel mleka i fabryka wyrobów cementowych. Zażalić należy, że istniejącym dotychczas sklepom i warsztatom żydowskim powodzi się co raz gorzej, gdyż ludność miejscowa i okoliczna czyni przeważnie swoje zakupy tylko w składach chrześcijańskich. Dobry przykład większości społeczeństwa zawróci z tej drogi i reszta tych, którzy dotąd z takich czy innych względów sprzeniewierzają się hasłu „swój do swego po swoje”.

Jeśli chodzi o nowozałożone polskie placówki, to właściciele ich rekrutują się przeważnie z ludności miejskiej (40). Duży odsetek właścicieli nowych placówek stanowią Poznaniacy, których sklepy prosperują wymiennie. Przedstawiciele wsi założyli również kilka placówek.

Nowe placówki powstały przede wszystkim dzięki inicjatywie Stronnictwa

Przeciw zawieszeniu S. N. w Wilnie i powiecie

Warszawa. (Tel. wł.) W związku z zawieszeniem przez wojewodę wileńskiego działalności Stronnictwa Narodowego na terenie miasta Wilna i powiatu wileńsko-trockiego, Zarząd Główny Stronnictwa Narodowego wystosował do ministra spraw wewnętrznych następujące odwołanie, które m. i. mówi:

„Decyzja Pana Wojewody Wileńskiego z dnia 23 marca 1937 roku, jako

powzięta z naruszeniem prawa materialnego, a mianowicie części pierwszej art. 16 Rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 23 grudnia 1927 roku, o granicach Państwa, a to wskutek niewłaściwej wykładni powyższego artykułu, winna ulec uchyleniu.

„Stronnictwo Narodowe, jako stronnictwo polityczne... stanowi instytucję odrębną, zbliżoną jedynie do poję-

EXPOSITION INTERNATIONALE

Liczne manifestacje artystyczne, naukowe, literackie i sportowe.
Informacje: Tow. Nawigacyjne, Agencje Podróży, Biura Turystyczne i Komitet Propagandy, Frascati 22. Warszawa.

PARIS 1937

MAJ—LISTOPAD
1 9 3 7

ng 39 512

SPORT

Jeszcze XVII bieg „Kuriera Poznańskiego”

Od zarządu Poznańskiego Okręgowego Związku Lekko - Atletycznego otrzymaliśmy pod datą 12 kwietnia następujące pismo:

„Niniejszym pozwalamy sobie na tej drodze złożyć JWPanom nasze najserdeczniejsze podziękowanie za przychylne poparcie w związku z imprezami jak: XVII bieg o puchar Redakcji JWPanów oraz III bieg młodzików o nagrodę Redakcji JWPanów.

Podkreślić pragniemy wielką ofiarną z tytułu ofiarowania licznych i cennych nagród, które niewątpliwie stanowią wartość dla zawodników i napewno dodały bodźca do ofiarnej pracy na polu wychowania fizycznego.

Wspomnieć także pragniemy o propagandowym charakterze tych biegów, nie tylko w Wielkopolsce ale w całym kraju, na co wskazują liczby startujących zawodników z całej Polski.

Dla porządku donosimy uprzejmie, że drugi już z kolei puchar wędrowny został ostatecznie zdobyty na własność, w drugim wypadku także przez rodaka z naszego Okręgu p. Józefa Nojiego — obecnie Warszawa.

W tej myśli, że JWPanowie i w przyszłości zamierzają poprzeć nasze propozycje, składamy jeszcze raz podziękowanie i kreślimy

z poważaniem
Za Zarząd
B. Szwarz, prezes

*

Komisja sportowa POZLA zweryfikowała biegi na przełaj „Kuriera Poznańskiego” jak następuje:

XVII bieg seniorów:
1) Noji Józef (Legia Wwa) 13:09.8, 2) Swiniarski (HCP), 3) Płotkowiak (Sokół-Poznań), 4) Przybylski (HCP), 5) Szymański (Pomorzanin — Toruń), 6) Rogalski (KSM — Poznań), 7) Maćkowiak (Warta), 8) Wierkiewicz (HCP), 9) Kunicki (HCP), 10) Maćkowiak (KSM — Brzeźno), 11) Mańkowski (KSM — Stęszew), 12) Czekala (KSM — Główna), 13) Stukowski (Wisła — Borek), 14) Jarosz (Dyskobolia — Grodzisk), 15) Zawieja (Sokół — Leszno), 16) Helak (Sokół — Pętkowo), 17) Niewiada (HCP), 18) Szych (Warta), 19) Skubich (Sokół — Staroleka), 20) Molski (HCP), 21) Geisler (HCP), 22) Grześkiewicz (Sokół — Poznań), 23) Michalak (Sokół — Puszczykowo), 24) Łukaszewicz (Sokół — Żabikowo), 25) Dyderski (KSM — Opalenica), 26) Lehmann (Głuchoniemi), 27) Orszynowicz (KSM — Września), 28) Waczyński (Warta), 29)

Gintrówicz (KSM — Św. Michał), 30) Rainko (AZS — Poznań), 31) Bartoszewski (KSM — Winiary), 32) Dłużewicz (KS Cybina), 33) Matuszak (HCP), 34) Piątek (niestow.), 35) Mularski (Goplana — Poznań), 36) Andrzejak (KSM — Junikowo), 37) Śliwiński (Goplana — Poznań), 38) Jaworski (KSM — Mosina), 39) Piaskowski (HCP), 40) Dąbrowski (Promień — Opalenica), 41) Czaplinski (KSM — Junikowo), 42) Sypniewski (Sokół — Poznań), 43) Kąkolewski (Głuchoniemi), 44) Kosmowski (KSM — Obozniki), 45) Mazurek (HCP), 46) Braun (HCP), 47) Małecki (niestow.), 48) Wojciechowski (niestow.), 49) Andrzejewski (Sokół — Jeżyce), 50) Gubański (Głuchoniemi).

III bieg młodzików: 1) Badura (Harc. Klub Sport — Jarocin) 8:23.8, 2) Paszek (ZRW — Dzieżdzice (Ślask), 3) Lasiewicz (ZHP — Kostrzyn), 4) Kusik (KSM — Błotnica), 5) Spławski (Harc. K. S. — Drawsko), 6) Wachel (Warta), 7) Orłowski (AZS), 8) Matuszak (HCP), 9) Leszczyński (Sokół — Piaski), 10) Mikołajczak (KSM — Kazimierz), 11) Klug (KSM — Winiary), 12) Ercński (ZS — Poznań), 13) Klimkiewicz (Goplana — Inowrocław), 14) Witkowski Zb. (KSM — Krzyżowiki), 15) Konieczny (19 Dr. Harc. — Mosina), 16) Wierski (ZHP — Poznań), 17) Sypniewski (HCP), 18) Waśkowiak (KPW — Gniezno), 19) Pluta (2 Dr. Harc. — Poznań), 20) Zgola (niestow.), 21) Iczkowski (Warta), 22) Hernes (Harc. K. S. — Jarocin), 23) Kordylewski (KSM — Mosina), 24) Nowak Wł. (KSM — Poznań), 25) Witkowski Eug. (KSM — Boże Ciało), 26) Jabłoński (KSM — Mosina), 27) Łabędzki (KSM — Kostrzyn), 28) Blachnierek L. (KSM — Główna), 29) Baranowski (Sokół — Jeżyce), 30) Leczyk (KSM — Winiary), 31) Blachnierek J. (KSM — Główna), 32) Włodarczyk (Głuchoniemi), 33) Owsianowski (20 Dr. Harc. Poznań), 34) Trawiński (niestow.), 35) Deierling (niestow.), 36) Smoczyński (niestow.), 37) Górny (KSM — Mosina), 38) Boiski (20 Dr. Harc. Poznań), 39) Kucharzewski (niestow.), 40) Sobczak (KSM — Września), 41) Zawartowski (Warta), 42) Juja (KSM — Krzyżowiki), 43) Dudek (KSM — Winiary), 44) Szczegół (6 Dr. Harc. Poznań), 45) Mrugański (KSM — Boże Ciało), 46) Musielak (niestow.), 47) Krawczyk (KSM — Główna), 48) Stachowiak (5 Dr. Harc. Poznań), 49) Sroka (KSM — Główna), 50) Kubiak (H. C. P.), 51) Kowalski (niestow.), 52) Walicki (KSM — Leszno), 53) Derpiński (niestow.), 54) Wiczeorek (19 Dr. Harc. Mosina), 55) Koźłocki (19 Dr. Harc. Mosina).

Pięściarstwo

Do Mediolanu pojedzie w wadze piórkowej Polus. Gdyby Woźniakiewicz, który w okresie mistrzostw składał ma maturę miał trudności urlopowe, wówczas zastąpi go w wadze lekkiej Polus, a w piórkowej pojedzie Walkowiak z HCP.

Przed pięściarskimi mistrzostwami Polski

Pięściarskie mistrzostwa Polski rozegrane zostaną, jak wiadomo, w Poznaniu, w dniach 24 i 25 bm., w cyrku Olimpia. W sobotę wieczorem rozegranych zostanie 16 walk półfinałowych. Zwycięzcy spotkają się w finałach w niedzielę wieczorem, pokonani walczyć mają w południe o 3 i 4 miejsce. W ramach zawodów południowych mają się odbyć spotkania towarzyskie Sobkowiaka, Czortka i Chmielewskiego z przeciwnikami, którzy zostaną wyłonieni na obozie.

Nie bardzo rozumiemy, w jakim celu odbyć się mają niedzielne walki południowe o 3 i 4 miejsce. Miejsce w mistrzostwach, jak wiadomo, się nie punktuje, regulamin walk o trzecie i czwarte miejsce nie przewiduje. To też nie będziemy się dziwić, jeżeli niektórzy zawodnicy w ringu nie staną.

O puchar Davisa

Reprezentacja Czechosłowacji na zawody z Polską. Od kapitana ekipy czechosłowackiej korespondent PAT dowiaduje się, że Czechosłowacja na spotkanie z Polską o puchar Davisa wystawi skład następujący:

Menzel, Hecht, Siba i Caska. W singlach grać będą Menzel i Hecht.

Piłka ręczna

K. S. M. M. oddział Poznań — Jeżyce, urządza w niedzielę 18 bm. o godz. 16.15 na boisku parafialnym przy kościele Serca J. na Jeżycach propagandową, bezpłatną imprezę sportową. W programie zawody siatkówki i koszykówki między I. druż. Gimnazjum Czajkowskiego (mistrz szkół średnich) a I. druż. K. S. M. Jeżyce, dalej I. druż. K. S. „Goplana” a II. K. S. M. Jeżyce. Oraz między III. druż. T. G. „Sokół” Jeżyce a I. druż. jun. K. S. M. Jeżyce. (kom)

W związku z miesiącem propagandy w. f. okręgowy ośrodek w. f. w Poznaniu organizuje w piątek 16 bm. o godz. 18 pokaz zaprawy i gry w siatkówkę. W pokazie biorą udział najsilniejsze zespoły miasta Poznania K. P. W. i Warta. Wstęp bezpłatny. (kom)

Piłka nożna

W niedzielę na boisku „Warty” przy ul. Rolnej odbędą się pierwsze w tym sezonie zawody o mistrzostwo ligi, pomiędzy „Wartą” a „Pogonią” Lwów Zawody tych drużyn zapowiadają się bardzo interesują-

Tak
jęczy
reumatyk, gdy bóle
stają się nieznosne.
A rada prosta:
Wet
ASPIRIN
Produkt zaufania
Preparat wyrabiany w kraju.
ng 41 024

cia stowarzyszenia.

„O stosunku Ministerstwa Spraw Wewnętrznych do stronnictw politycznych można wnioskować z oświadczenia, kiedy to przedstawiciel Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oznajmił, iż nie było intencją Rządu obejmowanie prawem o stowarzyszeniach stronnictw politycznych. Decyzja Pana Wojewody, niezależnie od momentów prawnych, nie odpowiada również ogólnym zasadom słuszności i interesu państwowego”.

W dalszym ciągu odwołanie mówi, iż niesłusznym jest łączenie akcji petardowej przeciw Żydom z działalnością Stronnictwa.

Na zakończenie odwołanie mówi:

„Stronnictwo Narodowe z celu swego, ze swego programu i działalności jest organizacją strzegącą spójności wewnętrznej Narodu i porządku prawnego w Państwie. Stronnictwo Narodowe w ciągu swej wieloletniej działalności dowiodło niejednokrotnie, że nie ma ofiar, których by nie poniesiło jego członkowie w obronie całości terytorialnej Państwa”.

Z powyższych względów Zarząd Główny Stronnictwa Narodowego prosi ministra spraw wewnętrznych o uchylenie wspomnianej na wstępie decyzji wojewody wileńskiego, zabraniającej działalności Stronnictwu Narodowemu na terenie części województwa wileńskiego.

co ze względu na dobrą kondycję „Zielonych”, jak również dobrą postawę gości. „Pogoń” jest zespołem bardzo groźnym, toteż „Warta” nie chce utracić punktów na własnym gruncie, musi wydać z siebie wszystko, by mieć rozstrzygnięcie na swoją korzyść. Zawody rozpoczynają się o godz. 16.30. Przedmecz o godz. 14.30. (kom)

Oprócz już podanych wyników niedzielnych osiągnięto jeszcze następujące:

Mistrzostwo klasy A (awans): Polonia Kępno — HCP II 1:1 (1:1) sędzia p. Berdychowski.

Klasa B: Sokół Wolsztyn — Sokół Kępno 2:4 (0:3) sędzia p. Bukowiecki.

Klasa C: Polonia Chodzież — Notec Chodzież 2:0 (1:0) sędzia p. Brzeziński; Odra Złotychów — Sokół Mosina 6:2 (4:1) sędzia p. Lang; Strella Żabikowo — Naprzód Ostrów 7:3 (2:1) sędzia p. Jeszke; Britannia — Legia Środa 4:0 (3:0) sędzia p. Marcinkowski.

Puchar pocieszenia: Sam II — Cybina 0:7 (0:5) sędzia p. Holda; Pogoń II — Legia II 3:0 walkower (Legia nie stanęła do gry); KPW Buk — Dyskobolia Grodzisk 0:6 (0:3) sędzia p. Wojda; Cybina II — Korona II 2:2 (1:0) sędzia p. Matuszewski; Orkan Fabianowo — Lipno Stęszew 3:0 walkower (Lipno zawieszono); Korona III — Sam III 5:3 (2:1) sędzia p. Minicki; Legia III — Sokół II/2 Jeżyce 3:0 (3:0) sędzia p. Kowalski; Victoria Ostrzeszów — KPW II Ostrów 3:1 (2:1) sędzia p. Urbanik; Warta Międzychód — Strzelec Międzychód 4:1 (3:0) (6)

Tenis

Terminarz zawodów. Polski Związek Tenisowy opracował już terminarz ważniejszych imprez w nadchodzącym sezonie.

15 — 17 maja — mistrzostwa Pomorza w Toruniu,
14 — 20 czerwca — narodowe mistrzostwa Polski w Krakowie,
24 — 29 czerwca — międzynarodowe mistrzostwa Śląska i Katowic w Katowicach,
24 — 29 czerwca — „Pierwszy krok tenisowy” w Łodzi.
25 — 29 sierpnia — międzynarodowe mistrzostwa Łodzi.

Różne

Próby o Państwową Odznakę Sportową. W związku z propagandą wych. fiz. przez okręgowe ośrodki w. f. organizuje miejski komitet w. f. i p. w. m. Poznania ćwiczenia i próby o Państwową Odznakę Sportową na wszystkich boiskach miejskich w myśl poniższego planu:

poniedziałki — od 17.30 do 19.30 na Arenie P. W. K.,
wtorki — od 17.30 do 19.30 na boisku przy ul. Bukowskiej,
środy — od 17.30 do 19.30 na boisku przy ul. Pułaskiego,
czwartki — od 17.30 do 19.30 na boisku przy Cybinie,
piątki — od 17.30 do 19.30 na boisku przy ul. Bukowskiej,
soboty — od 17.30 do 19.30 na boisku przy Stadionie Miejskim. (kom)

Sto lat temu powstał gmach Starostwa Krajowego

W związku z odbywającą się obecnie, w dniach od 15—18 kwietnia sesją Sejmiku Wojewódzkiego zamieszczamy poniżej artykuł dr. Alfreda Brosiga, kustosa Muzeum Wielkopolskiego, zawierający przyczynki do historii gmachu Starostwa Krajowego w Poznaniu.
Redakcja.

Na to już nie ma rady: najlepszym informatorem w sprawach topografii dawnego Poznania jest nadal Marceli Motty, autor „Przechadzek po mieście”. Chcąc się czegoś dowiedzieć o gmachu, w którym toczą się obecnie obrady sejmikowe, przyłączamy się do tego spacerującego po wszystkich ulicach i uliczkach miasta kronikarza, gawędziarza i — plotkarza. Idąc za nim Alejami Marcinkowskiego w dół, od narożnika Placu Wolności, od Biblioteki Raczyńskich zaczynając, przechodzimy koło dawnego „Hotelu de Dresde”, w którym Atanazy hr. Raczyński chciał kiedyś umieścić swoją galerię, i mijamy kilka dalszych domów, z których ostatni jako „Hotel Bawarski” miał na początku XIX stulecia szczególną sławę.

„Tuż za owym domem” — wywodzi Motty — „widzisz budynek dawniejszego Ziemstwa czyli, jak zwyczajnie mówią, starą landszafkę. Tymczasem historycznie rzeczy biorąc, jest ona raczej średnią; starą bowiem, napierwszą z rzędu, była przy Wrocławskiej ulicy; mało zaprawdę takich w Poznaniu, co ją pamiętają. Byłem już wyszedł ze szkół, gdy tę tutaj budował Antoni Krzyżanowski roku trzydziestego siódmego, na miejscu, gdzie stał dawniej długi niski parterowy domek, pobielony i gontami kryty, z dość dużym ogrodem z tyłu, plotem i topolami z przodu. Teraz, panie Ludwiku, przechodzimy obojętnie koło owej kamienicy; zmieniła całkiem mieszkańców i inne ma przeznaczenie. Mieszczą się w niej, ile wiem, rozmaite biura administracji prowincjonalnej, a duszy polskiej tam zapewne nie znajdziesz, zwłaszcza przy teraźniejszym chorośliwym ostracyzowaniu wszystkiego, co nie czci Odina i nie pochodzi od Teuta.”

Zatem dowiadujemy się, że gmach Starostwa Krajowego był dawniej siedzibą starej „landszafki” tj. Poznańskiego Ziemstwa Kredytowego. Nie interesują nas tu dzieje Poznańskiego Ziemstwa, a jednak ze względu na to, że powstanie tego budynku ściśle związane jest z tą, od powstania swego w roku 1821 aż do zlikwidowania jej w roku 1857, czysto polską instytucją, musimy tu śledzić początki jej historii. Pierwszą siedzibą Ziemstwa Kredytowego była nieruchomości przy ulicy Wrocławskiej pod nr. 16. Nieścisłości były warunki pomieszczenia w tym małym domku, pozbawionym potrzebnych pomieszczeń i wszelkiej reprezentacji. Wszystkie biura znajdowały się na podwórzu w tylnych budynkach na przedzie w pruskim murze wzniesionych. Samą kamienicę frontową zajmowały mieszkania dyrektorów Ziemstwa, na dole mieszkanie dyrektora prowincjonalnego, na pierwszym piętrze mieszkanie dyrektora generalnego.

Wymieniamy tu nazwiska pierwszych dyrektorów tego zakładu prowincjonalnego: Stanisława Ponińskiego (dyr. generalnego) i Nepomucena Nieżychowskiego (dyr. prowincjonalnego); ich następcami byli: major Brodowski i Józef Grabowski, Marceli Zółtowski i Cyprian Jarochoński, Stanisław Stabrowski i Kurczewski; ostatnim dyrektorem tego polskiego instytutu był Józef Morawski, który wtedy oba urzędy, generalnego i prowincjonalnego dyrektora w sobie połączył.

W porównaniu z pierwszą siedzibą Ziemstwa na ul. Wrocławskiej nowy gmach, wybudowany w latach 1837-38 przy rogu ulicy Pocztowej i Alei Marcinkowskiego bardziej odpowiadał zarówno znaczeniu jak i powadze tej załóżonej placówki gospodarczej i narodowej polskiej w pierwszej połowie XIX stulecia. Nie szczędzono kosztów, by budowla wypadła jak najwspanialsza. Posiadamy opis tego gmachu z roku 1847 (w „Kalendarzu Polskim, Ruskim i Gospodarskim dla Wielkiego Księstwa Poznańskiego”), który tu cytujemy in extenso, zarówno ze względu na rzadkość tego kalendarza i formę opisu, jako też z uwagi na to, że artykuł ten znacznie rozszerza nasze wiadomości o współdziałających przy budowie architektów i artystów.

„Nowy gmach Ziemstwa, jedna z najpiękniejszych ozdób Poznania, leży przy

GMACH STAROSTWA KRAJOWEGO W POZNANIU

przy alejach Marcinkowskiego, zbudowany okragło sto lat temu, w r. 1837, przez polskich architektów i mieszczący początkowo Towarzystwo Ziemsko-Kredytowe (tak się wtedy nazywało). Rysunek powyższy pochodzi z roku 1838; dochód, osiągnięty ze sprzedaży jego reprodukcji, przeznaczono na pomoc dla sierot po zmarłych na cholere, szalejącą wówczas w Poznańskim

zbiegających się pod ostrym kątem ulic Wilhelmskiej i Fryderykowskiej, a zatem w najpiękniejszej części miasta, składa się z dwóch skrzydeł o trzech piętrach, w pośrodku zaś pomiędzy temi skrzydłami w ścietym rogu ulicy ma budynek wystawę z wysokim dachem i kolumnadą i cztery piętra. Róg ściety z przyozdobionym pięknie wchodem, stanowi budowę średnią i główne wniście budynku, do którego się wchodzi przez przestronne schody o 20 stopniach granitowych, przez otwarty przysionek, prowadzący do wielkiej sieni zabudowania. Główna sala reprezentacyjna, idąca przez dwa piętra, znajduje się w środkowym budynku nad przysionkiem, a przed nią znajduje się obszerny balkon z balustradą.

„Parter obejmuje wszystkie lokale służbowe, biura, izby sesyjne i lokale kasowe generalnej i prowincjonalnej dyrekcji Ziemstwa; na pierwszym piętrze znajdują się pomieszczenia dla obudów dyrektorów i syndyka wraz z namienioną powyżej salą, która ma komunikację z mieszkaniami dyrektorów. Drugie piętro zawiera pomieszczenia dla urzędników subalternów i kasowych itd. Dach płaski zrobiony jest na sposób Dorna. Zewnętrzna i wewnętrzna architektura budynku jest w stylu greckim, poczęści prostoliniowym, poczęści łukowym i przedstawia liczne i kosztowne przyozdobienia w przedpiersiach okiennych, słupkach i wystawie ryzalitowej. Umieszczone na narożnych filarach wniścia figury wypukłe oznaczają rolnictwo i przemysł, a na podstawach okien znajdują się allegoryczne głowy Cerey i Cybeli z wieńcem kłosów i wieńcem mурowym.

„Plan budowy zrobił nadradca budownictwa Solter, a wykonał go w roku 1837 i 1838 miejski inspektor budowniczy Treter. Według jego rysunków rzeźbiarz profesor Ceptowski w Krakowie uskutecznił roboty architektoniczne, jakoteż zewnętrzne i wewnętrzne dekoracje.”

Nie posiadamy starych akt z czasów polskiej organizacji, ani też planów budowy gmachu, które z pewnością dostały się razem z aktami do Niemiec. A jednak wolno nam, chociażby na podstawie wyżej cytowanego artykułu stwierdzić, że Antoni Krzyżanowski prowadził tylko prace mularskie przy budowie gmachu, tak samo jak je prowadził przy budowie Bazaru przy ulicy Nowej w roku 1838. Twórcą projektu jest architekt (nadradca budowlany) August Solter (1805—1853). Wyżej wymieniony miejski inspektor budowlany I. Freter jest nam również znany, mianowicie jako autor pięknego rysunku Ratusza Poznańskiego, litografowanego przez malarza poznańskiego Adolfa Perdischa. Najciekawszą postacią wśród wymienio-

nych współpracowników jest ów „rzeźbiarz profesor Ceptowski w Krakowie”. Dopiero w trakcie badań nad dziejami sztuki poznańskiej XIX stulecia udało mi się bliżej ustalić personalia tego artysty, — rodem z Poznania.

Karol Ceptowski, urodzony w Poznaniu w roku 1801, kształcił się wprawdzie w warszawskiej szkole artystycznej oraz we Wrocławiu, po czym pracował w Monachium (pod kierownictwem Klenzgo), dalej w Rzymie u Thorwaldsena, wreszcie w Poczdamie, zajęty przy budowie tamtejszej „Nikolai-Kirche”. Z Brunswiku, gdzie zatrudniony był przy budowie zamku książęcego, wrócił Ceptowski około roku 1837 do Poznania, wystawiając kilka prac rzeźbiarskich na pierwszej poznańskiej wystawie sztuki; w tymże czasie wykonał dekoracje sztukatorskie w gmachu Ziemstwa, poza tym czynny był on również na prowincji, przyozdabiając ornamentacją m. in. kaplicę w Oporowie. W roku 1840 mianowany został profesorem krakowskiej szkoły sztuk pięknych. Umarł w Krakowie w roku 1848.

I na tym mogliśmyby zakończyć historię budowy gmachu, gdyby nie podana wyżej wzmianka o „sposobie Dorna”, jakim wykonany jest płaski dach gmachu. Czytamy o nowym tym wynalazku w „Przewodniku Rolniczo-Przemysłowym” (zob. „Gaz. Wielkiego Księstwa Poznańskiego” z roku 1838, nr. 256), m. in., że „Poznań piękniejszą przybiera postać pod płaskimi dachami, a pokrycie domu Ziemstwa na sposób Dorna, zainteresowało wszystkich mieszkańców Księstwa. Słyszeliśmy, że jedno skrzydło ma być glina z garbowinami pokryte, drugie zaś cementem”. Artykuł ten, zatytułowany „Próba sztucznego asfaltu, czyli smółcu, w Rogalinie w wrześniu 1838” wymienia dalej asfaltowany chodnik wokół Banku Polskiego w Warszawie oraz zastosowanie tego wynalazku przez Edwarda hr. Raczyńskiego „na odkrytej galerii w Rogalinie”.

DR ALFRED BROSIG.

Przy astmie i zapaleniu oskrzeli odgrywa doniosłą rolę prawidłową działalność przewodu pokarmowego, które daje się uzyskać przez stosowanie naturalnej wody gorzkiej Franciszka Józefa — jedna szklanka rano naczczo.
Tg 20 530

Rola masonerii w morderstwach politycznych w Hiszpanii

W ukazującym się w Sewilli czasopiśmie „Unidad”, organie faszystów hiszpańskich, został zamieszczony ostatnio sensacyjny artykuł, którego autor, były mason dr Palma, w sposób niedwuznaczny oskarża masonerie francuską o finansowanie morderstw politycznych w Hiszpanii.

Dr Palma twierdzi, że o postanowieniu zgładzenia Calvo Sotelo dowie-

dział się na kilka dni przed zamachem w siedzibie masonów francuskich, do których wówczas należał, w Paryżu przy ulicy Cadet. Twierdzi on również, że w dniu 14 lipca r. ub. poznał w Barcelonie komisarsza policji Garlazar, również masona, który oświadczył mu, że otrzymał z łoża polecenie przygotowania zabójstwa generała San Jurio z chwilą jego powrotu

Zawsze o tym pamiętaj!

Twarda woda niszczy cerę. Wodę do mycia zmiękcza jedynie

KAISER-BORAX

nr 38 186

z Portugalii do Hiszpanii. Jeżeli zabójstwo Calvo Sotelo, dodał, kosztowało łożę z Rue Cadet 650 tys. franków, nie mniej kosztować będzie obecne zarządzenie zabójstwa generała San Jurio, bowiem do sprawy tej przekupić należy wielu współników. Hiszpania, zdaniem Wielkiego Wschodu, mówił dalej Garlazar, dojrzała już do komunizmu.

W sprawie samego przygotowywanego zamachu na gen. San Jurio komisarz Garlazar wyjaśniał, że dwa dni przed tym udało się dwóch emisariuszów do Portugalii, aby zgładzić generała w jego własnym mieszkaniu. Ze swe usługi otrzymali oni 30 tys. pesetów, lecz w ostatniej chwili stchórzyli. Wobec tego Garlazar udał się sam do wioski Zamora na granicy hiszpańsko-portugalskiej, gdzie spotkał się z pewnym członkiem ambasady hiszpańskiej w Lizbonie oraz Francuzem, niejakim Grond, dla opracowania szczegółów zamachu. Grond posiadał już wówczas dokładny opis samolotu, którym gen. San Jurio miał wracać do Hiszpanii.

Generał zginął, jak wiadomo, wskutek „wypadku” samolotu, komisarz Garlazar otrzymał zaś w kilka dni później od łoża Wielkiego Wschodu z Rue Cadet w Paryżu czekiem na First Boston Bank sumę 650 tys. franków.

(KAP).

BARWA czyści i farbuje najlepiej

Pg 25 647-12.215

Z ruchu narodowego

JANOWIEC. W Międzyrzynie odbyło się walne zebranie S. N. w lokalu p. Eichstedta pod przewodnictwem p. Nowaka. Ze sprawozdania wynika, że placówka pracowała intensywnie. Nowy zarząd tworzą: kierownik — p. Nowak, sekr. — p. Martynowski, skarż. — p. Smolarek. (jm)

KŁECKO. Na plenarnym zebraniu S. N. odbytym w salce parafialnej przy licznych udziałach członków, prelegent Gniezna wygłosił aktualny referat o podłożu ideowym. Mówę nagrodzono gromkimi oklaskami. Po załatwieniu spraw organizacyjnych zebranie zakończono odśpiewaniem „Hymnu Młodych”. (kr)

KOBYLIN. Zebranie koła S. N. zajął p. Gajowczyk. Obszerny i treściwy referat wygłosił p. Skrzypczak. W dyskusji poruszano sprawę zreorganizowania jarmarków. Postanowiono utworzyć komitet obywatelski, który zebrałby odpowiednią gotówkę i wydzierżawił od miasta miejsca na rynku i odstąpiłby je tylko kupcom Polakom, by w ten sposób Żydzi nie mogli sprzedawać swoich towarów na jarmarku. Odśpiewaniem „Hymnu Młodych” zakończono zebranie. (kj)

MIŁOSŁAW. Wielkie zebranie publiczne S. N. odbyło się w hotelu „Bazar”. Po zdaniu raportu i odśpiewaniu „Hymnu Młodych” referaty wygłosili: delegat zarządu okręgowego oraz referent powiatowy. Po obszernej dyskusji odśpiewano „Rotę” i wznoszono okrzyki na cześć Wielkiej Polski i wodza Romana Dmowskiego. (mb)

ŚREM. Zarząd koła S. N. urządził w sali „Hotelu Centralnego” zebranie informacyjne - dyskusyjne nt. narodowego programu gospodarczego. Obrady zajął p. Wł. Adamski. Referat wygłosił p. inż. Wardejn. W dyskusji poruszano m. in. sprawę zażydzenia się Śremu i ruchu osiedleńczego w województwach wschodnich i centralnych. Pod koniec m. Edward Worsztynowicz pożegnał w serdecznych słowach opuszczającego Śrem p. Wł. Adamskiego. (su)

ŻNIN. W Gałęzowie odbyło się wielkie zebranie obwodowe S. N. Referaty wygłosili kier. placówki, kier. obwodowy i ref. organizacyjny ze Żnina. — W Gościńszynie odbyło się walne zebranie S. N., któremu przewodniczył p. Lubecki. W skład nowego zarządu weszli pp. kierownik Maciejewski, sekretarz Kabaciński, skarbnik Kończal; kom. rew. tworzą pp.: Rozpłochowski, Wieczorek i Grzecka. Zebranie zakończono odśpiewaniem „Hymnu Młodych”. (zd)

WIADOMOŚCI POTOCZNE

Czwartek
KALENDARZ RZYMSKO-KATOLICKI
Anastazji
KALENDARZ SŁOWIAŃSKI
Wacława bł.
Piatek
Lamberta m.,
Nosisława

Słońca: wschód 4.57, zachód 18.49
Długość dnia 13 godzin 52 minut
Księżyc: wschód 7.33, zachód 24.30
Faza: 4 dzień po nowiu

Kwiecień
15
Czwartek

Ważne numery telefonów:
Pogotowie rat.: 66-66 i 55-55
Straż ogólna: 19-57, 30-50
Policja: 42-21
Poczt.: 15-60 i 23-36
Postoje taksówek: Grunwaldzka 77-72; Rynek Jeź. 77-08; Klinika przy Polnej 74-02; Marsz. Focha (nar. Niegolewskich) 77-82; Plac św. Józefa 49-80; Zielona (nar. Strzeleckiej) 50-35; Rynek Wildecki 66-35; Garbary (nar. Wielkiej) 57-87.

Poczt. biuro zleceń: 49-28, Zegarynia 07. Centr. międzym. 00. Inform. tel.: 09. Biuro napr. 08.

WARTOŚCI

poziom: +1,72 m.
temper.: +10

NOCNY DYŻUR APTEK

Śródmieście: Apt. św. Marcina, Fr. Ratajczaka 12; — Apt. pod Białym Orłem, St. Rynek 41; — Apt. św. Piotra p. Świątokrzyski; — Apt. na Śródcie, Rynek Śródecki 1; — Jeżyce: Apt. pod Gwiazdą, ul. Kraszewskiego 12; — Łazarz: Apt. im. Matejki, ul. Matejki 1; Apt. Plucinińskiego, ul. Marsz. Focha 72; — Wilda: Apt. pod Koroną, ul. Górna Wilda 61; — Dębice: Apt. przy ul. Dębieckiej 6; — Solacz: Apt. przy ul. Mazowieckiej 12; — Główna: Apt. przy Krzyżu, ul. Główna 53; — Staroleka: Apt. miejscowa.

KRONIKA MIASTA POZNANIA

W Poznaniu przed 10 laty

Dnia 14 kwietnia 1927 r.

500 bezrobotnych demonstrowało przed ratuszem, żądając wypłaty zasiłków świątecznych dla tych bezrobotnych, którzy nie pobierali wsparcia. Policja rozprędziła tłum.

OSOBISTE

— * W kościele św. Floriana na Jeżycach pobłogosławiony został związek małżeński między p. Teresą Szuklarczykówną i p. Alfonsem Fabiszem, urzędnikiem prywatnym.

PODZIĘKOWANIA

— * Na Sierociniec w Wagrowcu zebrano na ślubie p. Paruszeńskiego z p. Budnikówną w Starolece 42,00 zł. Kierownictwo składa ofiarodawcom serdeczne „Bóg zapłać”. (o.)

WYKŁADY

— * Odczyt wybitnego prawnika francuskiego. Gości w Poznaniu wybitny prawnik francuski, p. André Gardot, dziekan (batonnier) Rady Adwokackiej w Angers i członek zarządu Narodowego Zrzeszenia Adwokatów Francji i kolonii. Wygłosi on dwa odczyty: o sławnym rzeźbiarzu David d'Angers, przyjacielu Polaków, we środę, 14 bm., oraz o wielkim prawniku i pisarzu politycznym Janie Bodin, który pisał o Polsce (we czwartek, 15 bm.). Oba odczyty odbędą się o godz. 18 w sali 18 Coll Minus. Nie wątpimy, że ściana one licznych słuchaczy, pragnących zapoznać się z tak ciekawymi stronami stosunków polsko-francuskich.

WYCHOWANIE, KURSY

— * Konkurs prac kulinarnych Związku Pań Domu. Związek Pań Domu w Poznaniu (ul. 27 Grudnia 19) urządza w niedzielę, dnia 18 bm. o godz. 16 pokaz-konkurs prac kulinarnych swoich członkiń. Organizatorki zapraszają uprzejmie wszystkich smakoszy. Wstęp dla członkiń i wprowadzonych gości bezpłatny.

Z TARGU

Na ostatnim targu na placu Sapieżyńskim placowano za:

Nabiał: masło wiejskie 1.20—1.30, masło mleczne 1.40—1.50, twaróg 0.25—0.30, śmietana (litr) 1.20—1.60, mleko (litr) 0.18—0.20, jaja mendeł 0.80—0.85.

Mięsa: wotowina 50—80, cielęcina 70—120, wieprzowina 65—80, słonina świeża 80—85, słonina wędzona 90—1.00, skopowina 80, kozina 50 do 60, smalec 1.10.

Drób i dziczyzna: kura 2.00—3.20, kaczka 3.00—4.00, gęś 3.50—4.00, królik 0.90—1.20, perlica 2.30—3.50, indyk 5.00—8.50, gołąb 40—50. Ryby: (za pół kg ryby śnieć o 10—20 groszy mniej): karp 1.10—1.20, szczupak 1.20—1.30, lin 1.10—1.20, sandacz 2.20—2.50, okoń 0.70—1.00, karaś 0.80—1.00, białe ryby 0.40—0.50, leśzcz 0.70 do 1.00, węgorz 1.20—1.40. Z morskich ryb dorsz dzielony 40—50 gr, fląd 50.

Jarzyny (w groszach): ziemniaki 3—4, buraki 5—10, pietruszka (dзецek) 10, seler (sztuka) 10—20, marchew 5—10, kapusta biała 10—15, włoska 15—30, moda 80—50, brukselka 60—70, jarmuż 15, salsafia 25—30, rabarber 25—30, zielona szalka 10—20, szpinak 40—50, rzodkiewki 10—15.

Owoce: suszone 0.90—1.00, jabłka 25—60 gr, pomarańcze szt. 10—35 gr.

Od ostatniego targu potaniały niektóre gatunki ryb.

Z WALNYCH ZEBRAŃ

— * Z działalności Zrzeszenia Aplikantów Sądowych. W dniu 7 bm. odbyło się walne zebranie Zrzeszenia Aplikantów i Asesorów Sądowych Apelacji Poznańskiej, które zaszczepiły swą obecnością prezes Sądu Apelacyjnego Szyszko i prezes Sądu Okręgowego Kórnicki.

Na wstępie prezes Szyszko wygłosił

Nadużycia w Komitecie W. F. i P. W.

Urzędnikowi Krajowskiemu zarzuca się zdefraudowanie 28.000 zł

W dniu 30 bm. przed Sądem Okręgowym w Poznaniu przed trybunałem trójosobowym, odbędzie się rozprawa o sprzeniewierzenie przeciwko urzędnikowi samorządowemu, Kamilowi Krajowskiemu, rodem ze Lwowa.

Krajewski w latach 1928 do 1935 był sekretarzem Miejskiego Komitetu Wychowania Fizycznego i Przystosowania Wojskowego w Poznaniu. Poza sprawami, związanymi bezpośrednio z prowadzeniem sekretariatu, Krajewski miał powierzone sprawy gospodarcze, w szczególności pobieranie dochodów i pokrywanie nimi wydatków, związanych z działalnością komitetu. W czasie swego urzędowania Krajew-

ski przywłaszczył sobie około 28 tysięcy złotych.

Jak już swego czasu donosiliśmy, rozprawa ta miała się odbyć przed Sądem Okręg. w składzie jednoosobowym, lecz została przekazana zwiększonemu trybunałowi.

Nadużycia Krajewskiego stały się głośne jeszcze przed dwoma laty i usiłowano je zatuszować. Gdyśmy po raz pierwszy poinformowali o tych defraudacjach opinię publiczną, Krajewski groził nam procesem o zniesławienie.

Dziś, po dwóch latach, stanie przed sądem, który wypowie się o jego winie.

Polskie tematy w filmach zagranicznych

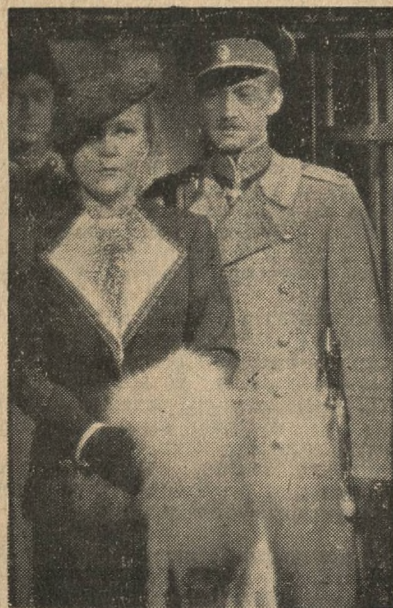
Nadchodzące w ostatnim roku filmy zagraniczne powinny nareszcie polskim producentom i scenarzystom otworzyć oczy. Największą naukę daje nam produkcja niemiecka, nakręcając coraz więcej filmów opartych na tematach polskich.

I podczas gdy u nas scenarzyści wypisują marne komedie i tragifarsy, zagranica nakręca „Chopina”, „Augusta Mocnego”, „Ku wolności”, „Krakowskie żaki”, „Madame Lenox” i obecnie Ameryka nagrywa „Panią Walewską”. To są wszystkie filmy, które powinny być nakręcone przez Polaków, w polskim języku i przede wszystkim w Polsce.

Jednakże zagranica dobrze spełnia trudną rolę odtworzenia naszego życia. Obecnie w Warszawie cieszy się wielkim powodzeniem przeróbka powieści Savagaa „Moja oficjalna żona”, którą nagral Polski Tobis pt. „Madame Lenox”. Rolę główną bohaterki Polki Heleny Lubowskiej powierzono Renacie Müller. Młoda, jasnowłosa o rysach zlekka słowiańskich i dobrej dykcji, Renata Müller w „Madame Lenox” doskonale gra Polkę, walczącą o życie narzeczonego i sprawę polską.

Partnerem Renaty Müller jest w „Madame Lenox” George Alexander, który po raz pierwszy występuje w roli poważnej.

„MADAME LENOX” ukaże się już JUTRO w czwartek, 15 kwietnia na ekranie kinoteatru „Słońce”. ng 40 674

Renata Müller w roli „Madame Lenox”

kilka uwag na temat egzaminów sędziowskich, obecnego położenia aplikantów i asesorów, oraz reformy studiów prawniczych, wyrażając równocześnie swe zadowolenie z tego, iż aplikanci, zwłaszcza egzaminowani, zastosowali się do jego wskazówek, udzielonych przed rokiem, obejmując stanowiska sekretarzy sądowych i polepszając w ten sposób swój byt materialny.

Po sprawozdaniu prezesa Zrzeszenia, delegatów kół okręgowych z prowincji, skarbnika oraz komisji rewizyjnej, walne zebranie udzieliło na jej wniosek absolutorium ustępującemu zarządowi.

Do nowych władz Zrzeszenia zostali wybrani: kol. Namysł Władysław — jako prezes, oraz koledzy: Krzyżaniak, Anders, Bajoński, Ciszak, Lichnerowicz i Szulc — jako dalsi członkowie zarządu. Ponadto dokonano wyboru komisji rewizyjnej oraz członków sądu koleżeńkiego.

W końcu zebrani podziękowali kol. Krzyżaniakowi za jego dwuletnią pracę dla Zrzeszenia na stanowisku prezesa.

KRONIKA SĄDOWA

— * Szukalski przed sądem w Poznaniu. W dniu 30 bm. przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczył się będzie proces z oskarżenia publicznego przeciw artyście-rzeźbiarzowi Stanisławowi Szukalskiemu z Krakowa, oraz przeciw redaktorowi odpowiedzialnemu mieszczyka „Tęczy”, p. Józefowi Kisielewskiemu. Przedmiotem procesu będzie artykuł Szukalskiego pt.: „Odważ się być takim”, zamieszczony w skonfiskowanym numerze „Tęczy” z października roku ubiegłego.

— * Wydalony z Francji „za picie wina”. Sąd Okręgowy rozpatrywał w dniu wczorajszym sprawę Józefa Bryszaka, re-emigranta z Francji, oskarżonego o uchylenie się od obowiązku odbycia służby wojskowej. Oskarżony od połowy 1923 r. do października ub. roku przebywał we Francji, gdzie nie zgłosił się do konsulatu polskiego, mimo, iż był w wieku poborowym. Z Francji wydano go.

Przewodniczący: — A dlaczego oskarżony został wydany?

Oskarżony: — Bo piłem za dużo wina. Wobec tak budzącej odpowiedzi, oraz faktu, że osk. Bryszak w dalszym ciągu ukrywał się przed władzami wojskowymi — sąd skazał go na 2 miesiące bezwzględnej aresztu. Rozprawę prowadził s. o. Ostrowski. (mz.)

— * Za zabójstwo w uniesieniu. W październiku roku ub. zamieszkały w Psarskim pow. Poznań, Ludwik Kowalski pokłócił się ze swym szwagrem, który rzucił się na Kowalskiego z łaską. Wówczas ten chwycił nóż i zadał nim szwagrowi

cios w piersi, przebijając mu tętnicę, skutkiem czego ugodzony zmarł. Za czyn ten Sąd Okręgowy w Poznaniu skazał osk. Kowalskiego na 4 lata więzienia za zabójstwo w uniesieniu, odrzucając jednak możliwość obrony koniecznej. Oskarżony zaapelował. Sąd Apelacyjny po ponownym rozpatrzeniu sprawy przychylił się do tezy obrońcy adw. Nehringa i uznał, że osk. Kowalski działał w celu odparcia napaści, w czym przekroczył granicę obrony koniecznej. Z tego powodu sąd złagodził wyrok I instancji, wymierzając osk. Kowalskiemu karę 1 roku więzienia z zaliczeniem aresztu śledczego. (mz.)

— * „Poznańska Straż Bezpieczeństwa” przed sądem. Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu odbył się proces przeciwko Józefowi Wierzejewskiemu z Poznania i jego synowi Marianowi, oskarżonym o oszustwo i pokrzywdzenie wierzycieli.

Wierzejewski był właścicielem przedsiębiorstwa „Poznańska Straż Bezpieczeństwa”. Do swego przedsiębiorstwa angażował Wierzejewski strażników, od których pobrał około 4 tys. zł kaucji. Gdy zaś przedsiębiorstwo było mocno zadłu-

Wyrok na włamywaczy z „Zentralgenossenschaft”

W dalszym ciągu wczorajszego procesu o włamanie do „Zentralgenossenschaftu”, po sprawdzeniu personalii oskarżonych i świadków, podprokurator Liptak wniósł o oroczenie rozprawy, ponieważ nie stawili się osk. Marian Ceglarek. O to samo prosił obrońca osk. Owczarczaka, adw. Żabski z powodu niestawienia się kilku świadków odwodowych. Po naradzie sąd postanowił uznać nieobecność osk. Ceglarka za usprawiedliwioną i sprawę jego wyłączyć, rozprawę przeprowadzić, a nieobecnych świadków ukarać grzywną po 5 zł.

Za wyjątkiem osk. Kazimierza Boruszaka żaden z oskarżonych do winy się nie przyznał. Osk. Boruszak zmienił zaś swe zeznania, twierdząc, że osk. Owczarczak we włamaniu nie brał udziału. W śledztwie obciążał go, ponieważ mówiono mu w więzieniu, że Owczarczak był konfidentem policji i zadenuncjował go.

Sąd przystąpił następnie do przesłuchania świadków. M. in. św. Marian Moderski, drogerzysta, który zatrudniał brata osk. Boruszaka zeznał, że zupełnie bez jego wiedzy schował osk. Boruszaka w klejarni świadka część skradzionych towarów, o czym się p. Moderski przekonał dopiero podczas rewizji. Św. Tomasz Górak, st. post. służby śledczej, szczegółowo przedstawił tok dochodzeń. Świadek krótko po kradzieży otrzymał konfidenckalne wiadomości, że włamanie dopuścili się Owczarczak, Boruszak i

trzeci nieznanymi osobnikami. Przytrzymał Boruszak swym przyznaniem się do winy potwierdził te wiadomości, wydając i wskazując w czasie konfrontacji pozostałych współników kradzieży. W dalszym ciągu świadek opisywał szczegóły znane z aktu oskarżenia.

Po zeznaniach św. Góraka sąd zarządził półgodzinną przerwę do godz. 16.45. W czasie przerwy policja wkroczyła do przepełnionej ławy publiczności, legitymując i usuwając wiele osób, rekrutujących się ze sfer bliskich oskarżonym.

Po przerwie zeznawali świadkowie odwodowi, którzy starali się wykazać „alibi” oskarżonych: Owczarczaka, Piotrowicza i Zielińskiego.

Po zamknięciu przewodu sądowego prok. Liptak wniósł o surowy wymiar kary dla oskarżonych. Obrońcy, opierając się na zeznaniach świadków odwodowych, wnioskowali o uniewinnienie osk. Owczarczaka i Piotrowicza.

O godz. 19 przewodniczący s. o. dr Starowski ogłosił wyrok, skazujący za popełnienie włamania: osk. Józefa Owczarczaka i Mariana Piotrowicza na karę więzienia po 3 lata, osk. Kazimierza Boruszaka na 2 lata, zaliczając wszystkim areszt śledczy. Osk. Władysława Zielińskiego sąd skazał za paserstwo na rok więzienia i 200 zł grzywny, osk. Marie Zielińska — uniewinnił. (mz.)

Towarzystwo Pomocy dla Inteligencji

urządza w sobotę, dnia 17. bm. o godz. 20 „DANCING-BRIDGE” u Józwiaka, Fredry 12 z własnym domowym bufetem i loterią fantową (z masą cennych wygranych). Wstęp wolny. Czysty dochód przeznaczony jest na zapomogi dla uboższej inteligencji zg 12 356

Ceny maksymalne na cegłę

Wojewoda poznański wyznaczył cenę maksymalną na pełną cegłę na całym terenie województwa poznańskiego jak następuje:

a) 1000 sztuk ilówku loco cegielnia, tj. bez dostawy — 37,50 zł.

b) 1000 sztuk tonówki loco cegielnia, tj. bez dostawy — 43 zł.

c) 1000 sztuk ilówku loco plac budowy, tj. z dostawą — 37,50 zł plus jako koszty dostawy 3 do 8 zł, w zależności od odległości cegielni od miejsca dostawy, przy czym stawka 3 zł obowiązuje przy odległości do 2,5 km.

d) 1000 sztuk tonówki loco plac budowy, tj. z dostawą 43 zł plus jako koszt dostawy 3 do 8 zł, w zależności od odległości cegielni od miejsca dostawy, przy czym stawka 3 zł obowiązuje przy odległości do 2,5 km.

Ceny powyższe obowiązują z dniem ogłoszenia i to nie tylko cegielnie, ale i wszystkie inne osoby, zajmujące się sprzedażą cegły.

Winni pobierania cen wyższych ulegną karze grzywny do 3.000 zł lub aresztu do 6 tygodni.

zone, celem pokrzywdzenia wierzycieli, przeniósł jego własność tytułem darowizny na syna. Sąd Okręgowy skazał Wierzejewskiego Józefa na jeden rok więzienia, jego zaś syna na 6 miesięcy więzienia z zawieszeniem wykonania kary na przeciąg lat 5. (k.)

— * Za oszczerstwo. W dniu 13 bm. przed Sądem Okręgowym w Poznaniu odpowiadał za zniesławienie p. Stefania Szczodrowskiej, zamieszkałej przy ul. Zielonej 7, handlarz jarzyn p. Michał Piechocki, zamieszkały przy ul. Rybaki 3. — Sąd skazał p. Michała Piechockiego na tydzień aresztu z zawieszeniem na 2 lata i 30 zł kosztów sądowych. (k.)

— * Elias Sznurmacher chciał być milionerem. Właścicielem bekoniarńi w Nakle pod nazwą „Export-Bacon” — centrala w Bydgoszczy — jest Zydz Oskar Robinson, który stale przebywa za granicą.

W imieniu tej firmy adw. Janusz Krysiak z Bydgoszczy wniósł do Sądu Grodzkiego w Bydgoszczy pismo, podpisane przez Oskara Robinsona. Prowadzący rozprawę sędzia wiedział, że Robinson w Polsce nie przebywa, gdyż znajduje się za granicą. Miał wobec tego duże wątpliwości, czy podpis na dokumencie Oskara Robinsona jest autentyczny. Sędzia zawiadomił o tym prokuratora. W czasie dochodzeń wyszło na jaw, że właściciel bekoniarńi przebywa za granicą, pismo to zaś nazwiskiem Robinsona podpisał urzędnik firmy Elias Sznurmacher, Żyd ze Strzyna.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy po przeprowadzeniu tej rozprawy skazał Sznurmachera na 6 mies. więzienia za fałszerstwo podpisu, zawieszając mu wykonanie kary na przeciąg lat 3. Sąd Apelacyjny w Poznaniu wyrok ten zatwierdził. (k.)

DZIAŁ KULTURY I SZTUKI

CO SŁYCHAĆ W NASZYCH REGIONACH?

TATRY W GRAFICE POZNAŃSKIEJ

Jest to temat do studium — ale jeszcze nie napisanego. Skrzętny zbieracz niewielkie zdobycyby plony w tej dziedzinie. Ostatnie lata przynoszą nieco większe już zainteresowanie się młodych grafików z Poznania podtatrzańskimi stronami. Lanżanka posiada w swych tekach „Starego górala” w linorytowej technice, co nieco pod Muszyną również zbierała; Ossecki wydał tę budownictwa podkarpackiego z ciekawymi cerkiewkami i okolicznościową „grafikę” Kasprowicza na tle Tatr. Kondracki załączył do niedawnej subskrypcji „Kuriera Poznańskiego” barwny drzeworyt z małym kierdelem owiec. Dorywcze poszukiwania na tym się wszakże kończą.

Z dawną grafiką wcale nie jest lepiej. Wynaleziono przecież dwa ciekawe dzieła: dr Alfred Brosig podał parę szczegółów o Marianie Jakubie Jaroczyńskim w niedawno ogłoszonej pracy o dziejach sztuki litograficznej w Poznaniu. Jaroczyński interesuje nas o tyle, że wykonał w roku 1887 litografię słynnego księdza Józefa Stolarczyka, co to góralom kazania po góralskich prawili i na Gerlach pierwszy z Polaków wyszedł. W jaki sposób Jaroczyński poznał księdza Stolarczyka, nie wiadomo. Może wyjaśni to przygotowana do druku monografia artysty pióra Franciszka Zygarłowskiego. Litografia ta reprodukowana była w książce Rafała Małczewskiego pt. „Tatry i Podhale” z błędnym podaniem nazwiska Jaroczyńskiego. Dziś zdobi zbiory Poznańskiego Towarzystwa Przyjaciół Nauk.

Nadto przy okazji zbiorowej wystawy dzieł Władysława Mottego, autora fantastycznych ilustracji do książki Flammarióna o niebie, udało się odszukać szkice do rysunku Morskiego Oka. Motty z wielką radością jeździł w Tatry i opisywał je nawet z talentem w szeregu felietoników z ostatnich dwudziestu lat ubiegłego wieku. Rysunek ten wszedł do znanego zbioru „Podań i legend polskich” Lucjana Siemieńskiego; wydał je w Poznaniu Żupański, który również miał wielki do Tatr sentyment, dowodem czego przewodniki „do Tatrów” Walego Eliasza, wydane nakładem poznańskiego mecenas-drukarza. Warto by podtrzymała dawne tradycje zamalowania Wielkopolan do Tatr i zająć się grafiką na podhalańskie tematy. Może najbliższa wystawa w Muzeum Wielkopolskim, pracownie przygotowywana przez kustosa, dra A. Brosiga („Nasze góry”) pobudzi do pracy młodych grafików z pod znaku prof. J. Wronieckiego? (jml)

Odżyła „Kronika Gostyńska”. Po roku całym przerwany żał się zrobiło zarówno czytelnikom jako i wydawcy tego zasłużonego regionalnego czasopisma, Władysławowi Stachowskiemu, że tak zajmujący organ regionu gostyńskiego przedwcześnie złożono do grobu — i postanowiono go exhumować. Coprawda czytelnicy i miłośnicy „Kroniki” nie potrzebowali pod tym względem żywić zbytnich obaw, bo wydawca i redaktor w jednej osobie czekał tylko na słowa zachęty, doceniając należyte wartości racjonalnie funkcjonującego czasopisma regionalnego.

W przeciągu więc jednego miesiąca ukazały się już trzy zeszyty tego cennego miesięcznika, jako uzupełnienie za trzy ubiegłe miesiące roku bieżącego. Na wstępie prof. Kołomołocki robi rachunek sumienia z tego co napisano przez rok 1936 w odniesieniu do dzieł regionu gostyńskiego. Z innych zasługują na uwagę artykuły E. Klinkowskiego, omawiające dzieje okolic Gostynia w dobie istnienia t. zw. Prus Południowych (lata 1793—1806). Obecnie zajmował się on dziejami miasteczka Piaski i szkolnictwem na terenie Borku, posługując się materiałami archiwum berlińskiego. Wł. Stachowski wyłożył ciekawe przyczynki do dzieł Gostynia w czasach Księstwa Warszawskiego, a także zamieścił list wychowawcy dzieci cara rosyjskiego z 1861 r. Gostyniaka z pochodzenia Antoniego Szaube.

Kilku innych autorów podało także wyniki swych badań, mogących interesować Gostyniaków. Dr Rajewski opisał grot krzemienneo oszczepu z Gostynia, W. Janiak umieścił skargę przeciw burmistrzowi Gostynia o zbyt łatwe zwalnianie pewnych członków gwardii narodowej od służby, wreszcie L. Nowak zajął się obrzędkiem ostatniego pożegnania zmarłego w okolicach Gostynia. Całość przedstawia się interesująco i ciekawie. „Kronika Gostyńska” ma zresztą już zbyt dobre wy-

Z POMORZA — PO ANGIELSKU

Jak pokonać obcą ignorancję naszej kultury i naszego dorobku naukowego, skoro głównym hamulcem u cudzoziemców jest nieznajomość polskiego języka? Zagadnienie wciąż aktualne, którego nie rozwiążą półśrodki, tak jak nie jest rozwiązaniem przyjęcie dziś często „résumé”, które na końcu niektórych książek streszcza w obcym języku wywody autora. Toteż pożyteczną była myśl, którą powziął przed półtora rokiem „Instytut Bałtycki”, aby wydawać po angielsku studia uczonych polskich nad zagadnieniami bałtyckimi, wraz z badaniami zagranicznych uczonych. Pierwszy, okazał się in quarto numer kwartalnika „Baltic Countries” mógł się nawet wydać przedsięwzięciem śmiałym. Ale „fortuna śmiałych wspomaga”. Leży przed nami już piąty tom ciekawej tej publikacji, która wraz zrozszerzeniem tytułu na „Baltic and Scandinavian Countries” rozszerza coraz to bardziej swój zasięg. Miejscem wydania jest teraz Gdynia, odkąd z początkiem bież. roku „Instytut Bałtycki” przeniósł tam swe główne biura z Torunia.

Jak w poprzednich numerach czasopisma, tak i w najświeższym występuje polskie pióro w towarzystwie wielu wybitnych pisarzy z zagranicy. Jacques Ancel z uniwersytetu paryskiego kreśli polityczną geografję basenu bałtyckiego, podczas gdy J. A. Wilder bada przyczyny upadku gospodarczego Prus Wschodnich w perspektywie dziejowej. Dunsdorf (Ryga) i Merits (Tallin) reprezentują kraje wschodniego Bałtyku, zaś A. M. Neuman podaje obserwacji zależności ekonomicznej od doktryn angielskich. Ciekawymi przyczynkami historycznymi są studia Karola Górskiego o organizacjach państwowych zakonów rycerskich oraz Małowista o średniowiecznym handlu między Bałtykiem i Morzem Czarnym. Podpisany w Montreux układ mocarstw z Turcją w sprawie Dardaneli analizuje Bolesław Leitgeber, szukając analogii w prawie międzynarodowym z sytuacją polityczną cieśnin Bałtyku.

W dziale „stosunków kulturalnych” regionu bałtyckiego zabierają głos cenniejsi przyczynkami głos Bronisław Dembiński (o ostatnim pośle angielskim przy dworze St. Augusta), William Rose (jednostka kulturalna basenu Wisły), Helmutyński (Przybyszewski i Skandynawia) i i. Na wzmiankę zasługuje jeszcze bogata rubryka omówień bibliograficznych, która jest jedną z dodatków pozycji wydawnictwa, prowadzona w każdym numerze niezmiennie starannie.

Przez swe rozgałęzione stosunki w świecie anglosaskim i bałtycko - skandynawskim trafia publikacja „Instytutu Bałtyckiego” tam, gdzie znajomość spraw polskich byłaby skądinąd skazana na vegetację. Dodajmy, że w tej akcji — w najlepszym tego słowa znaczeniu „propagandowej” — żywy udział bierze środowisko naukowe Poznania, jak o tym świadczy pokaźna liczba poznańskich jego współpracowników. R. Z.

robioną markę, w literaturze regionalnej aby potrzebowała sztucznej podniety i zachęty do życia i rozwoju. Wracając do opuszczonego przed rokiem stanowiska i zapewne będzie tak samo pożytecznie pracować, jak to było poprzednio. (J. St)

Jutro:

BERLIŃSKIE SCENY I... KASY

List z Berlina

Pisma nadesłane

„Przegląd Współczesny”. Nr. 4 (180). Treść: A. Gawroński: „Nauka Upaniszadów”. — J. Perłowski: „O Conradzie i Kiplingu”. — J. Czekanowski: „Nauki antropologiczne a życie”. — M. Zdzichowski: „Pierwsiastek zachowawczy w idei ukraińskiej”. — T. Kudziński: „Teatr powstanie”. — S. Łukasik: „Polska w kulturze niemieckiej”. — Z. Łakociński: „Szwecja i Szwedzi”. — J. Kurczyński: „Inscenizacja wielkiego repertuaru w teatrach warszawskich w ubiegłym sezonie teatralnym”. — W. Bogatyński: „Dwie nowe syntezy i rewizje dzieł polski”. — J. Krzyżanowski: „Perpetuum mobile generie humani”. — J. Rosnowska: „Nowa książka Wacława Berenta”. — H. Dembiński: „Sprawa Gdańska”. — A. Bochnak: „Rocznik Krakowski”. — Adr. Red. Warszawa, Szpitalna 44.

ŻYCIE KULTURALNE

JESZCZE JOSEPH CONRAD I POLSKA

Świetny studium o Josephie Conradzie, napisane przez prof. dra Józefa Ujejskiego, (który analizował na naszych łamach prof. dr W. Tarnawski) skłoniło p. Jana Perłowskiego do opublikowania wspomnień, jakie miał o Conradzie i jego najbliższej rodzinie. Wspomnienia te ogłosił właśnie „Przegląd Współczesny” w swym czwartym numerze za rok bieżący. Są one niezwykle ciekawe i bogate w materiał.

P. J. Perłowski należy do conradowego pokolenia i nie tylko pochodzi tak samo z kresów ukraińskich, lecz wszedł pośrednio w życie znakomitego pisarza przez to, że Tadeusz Bobrowski, wuj i opiekun młodego Conrada, był także przez jakiś czas i jego opiekunem. Bardzo rzeczowy szkic p. Perłowskiego zasługuje na uważne przeczytanie. Znajdujemy w nim nowe elementy do psychologicznej zagadki, jaką jest przymknięcie Conrada do „społeczności angielskiej”. Scena odwiedzin Conrada u p. Bobrowskiego w Kazimierzówce — scena której świadkiem był autor wspomnień — jest pod tym względem osobliwie bogata. W reasumcji końcowej stwierdza p. Perłowski, że Conrad zawsze wracał do rodzinnego kraju „sercem pełnym bólu” i „zagadkę Conrada” tak określa:

W duszach ludzkich istnieje coś, co wznosi się ponad dziedzinę myśli i uczuć, a co stanowi zapewne największą ich siłę. Moc tę teologowie uznali za cnotę. Jest nią wiara. Conrad bez własnej winy utracił wiarę w Polskę za lat dziecińczych. W wieku, w którym każdy z nas zyskiwał ją na całe życie, bez własnej zasługi. Nie zapomniał, o tym, wydając o nim sądy. Od p. Bobrowskiego zasłyszal też p. Perłowski anegdotę, świadczącą, jaką przetomność umysłu Conrad posiadał. Przechodząc z marynarki francuskiej do angielskiej, musiał mianowicie młodzieńki Conrad poddać się egzaminowi, przy którym pytał pewien oficer, znany z surowości i z ekscentrycznych nieraz kaprysów. Spojrzał on na chłopca zimno, mierzając od stóp do głów i zapytał ironicznie: — Więc pan służył w marynarce francuskiej?

— Yes, Sir.
— Muszę pana uprzedzić, że mam jak najgorsze pojęcie o francuskiej marynarce. Na to Conrad:
— Najzupełniej podzielam pańskie zdanie i nawet dodam, że właśnie dla tego chciałbym przejść do marynarki angielskiej...

NAUKA

Polska uczona w Indiach. P. dr Wilman-Grabowska, prof. Uniwersytetu Jagiellońskiego zwiedziła Indie, gdzie wygłosiła w Kalkucie szereg odczytów o kulturze polskiej — i zaczęła drogę powrotną. Dr Wilman-Grabowska jest znawczynią sanskrytu i języka „pali”.

Zgon uczonego polskiego w Paryżu. W uzupełnieniu wiadomości o zgonie śp. dra Włodzimierza Bugieła należy dodać, iż śp. dr Bugieł, doktor medycyny paryskiego Fakultetu, był wdużej mierze związany swą działalnością naukową z Poznaniem. W naszym mieście wyszła w r. 1913 jego praca „Z twórczości umysłowej ludu polskiego”, a ponadto zajmował się szczegółowo postaciami Sirusia, słynnego lekarza poznańskiego z szesnastego wieku, któremu nasze miasto poświęciło jedną z ulic; nie raz też przybywał do Poznania na odczyty i prelekcje.

W Paryżu był dr Bugieł prezesem Francuskiego Towarzystwa Etnograficznego; z tego zakresu wydał po francusku dwa dzieła o Polsce: „La Pologne et les Polonais” (1921) oraz „Les Fêtes annuelles de Pologne” (1928), przełożył też dwa tomy najcenniejszych dzieł literatury polskiej do wydawnictwa „Les Cent Chefs d'Oeuvre”. Był odznaczony orderem Polonia Restituta, oraz Legią Honorową. Pochodził z Ziemi Czerwieńskiej.

W NAUKOWYM POZNANIU

Wydział Lekarski Pozn. Tow. Przyjaciół Nauk odbędzie zebranie w piątek, dn. 16 kwietnia br. o godz. 20-ej c. t. w sali wykładowej Kliniki Okulistycznej U. P. W. W. Batory 2. Na porządku obrad: 1. Komunikaty Zarządu. 2. Pokazy. 3. Dyskusja nad wykładem dr Piaseckiej-Zeylandowej pt. „Współczesne sposoby bakteriologiczne rozpoznania błonicy”. 4. Wykład dra Zaremby pt. „Wpływ krynickich kąpieli mineralnych na wysokie ciśnienie krwi”.

TEATR

„English Players”, zespół angielskich aktorów, który ma stałą siedzibę w Paryżu, objeżdża znów Europę z Shawa „You never can tell” i z H. M. Harwooda „The old Folks at Home”. „English Players” grali przed paru laty i w Poznaniu, staraniem Tow. Polsko-Angielskiego.

Sowiecki festiwal teatralny, który odbywa się co roku jako jedno z przedsięwzięć propagandowych na zagranicę, został wyznaczony na pierwsze dziesięć dni września, a odbywać się będzie w Moskwie w Leninradzie i w Rostowie nad Donem. Grany będzie Szekspir („Wiele hałasu o nic”) Gorkij („Jegor Bulyczow”) Ostrowskij („Las”), Puszkina („Borys Godunow”), Tolstoj (przeróbka „Anny Kareniny”), dalej ze współczesnych: Gusiow („Sława”) i Prut („1919”). Ta ostatnia sztuka będzie wystawiona przez „Teatr Czerwonej Armii”. Z oper będzie odśpiewany Glinki „Ruslan i Ludmila”.

„Niema teatru bez młodzieży”. Z Berlina donoszą nam (sb): Hitlerizm z dużym uporem organizuje frekwencje teatralną, zaczynając od młodzieży. Związki t. Hitlerjugend mają uczęszczać periodycznie na przedstawienia, a cały osobny mechanizm został wprowadzony w ruch dla obudzenia wśród młodzieży zapалу do teatru. Obecnie zaczęły się w Bochum t. Reichstheaterstage, które zajmą siedem dni przedstawień, wykładów, dyskusyj itd., a zgromadzą kierowników Hitlerjugend z całej Rzeszy. Hitlerizm nie zadowolnia się beznamiętnym subwencjonowaniem teatralnych przedsiębiorców, lecz usiłuje wyhodować nową publiczność, która ustosunkuje się do teatru inaczej, niż dotychczasowi widzowie, traktujący go najczęściej jako rozrywkę, nie jako przeżycie. Zadanie to jest brane poważnie, dowodem udział w Reichstheaterstage naczelników władz hierarchii hitlerowskiej w zakresie teatru jak, prezydenta Reichstheaterkammer i „Reichsdramaturga”, dalej pisarzy dramatycznych, reżyserów itd. itd.

MUZYKA

W Filharmonii Łódzkiej występowała słynna pieśniarka francuska Lucienne Boyer. (wp)

Ku czci Maksa Regera odbyły się w Meiningen dwudniowe uroczystości, z okazji, że minęło lat 25 jak Reger został w Meiningen dyrektorem Hofkapelle, oraz 20 lat od jego zgonu.

Umuzycznianie Śląska. Towarzystwo Muzyczne w Katowicach zorganizowało dla najszerzych sfer cykl odczytów umuzyczniających. Ostatnio wygłosił prof. Marian Cyrus Sobolewski odczyt pt. „Piękno barw w instrumentach muzycznych”.

Konservatorium w Frankfurt nad Menem będzie przekształcone na instytucję państwową. Istnieje lat 60, jako instytucja miejska, powstała z zapisu obywatela m. Frankfurtu, dra Hocha, jednym z profesorów był ostatnio Polak, znany tenorzysta Antoni Kohmann, Krakowianin, wybitny śpiewak oratoryjny i estradowy.

PLASTYKA I ZDOBNICTWO

Plastyka w Łodzi. Piszą nam z Łodzi (wp): Otwarto tu wystawę obrazów artystów Polaków z Paryża. Na wystawie znajdują się płótna Olgi Boznańskiej, Niny Alexandrowicz, K. Brandla, S. Ordyńskiej, S. Kuluszynskiego, Klukowskiego, Piramowicza, Steslarsa i in.

SZKOLNICTWO

Korespondencja międzyszkolna. Jedną z form prac piśmiennych w szkole jest korespondencja. Dzieci piszą listy do swych rówieśników w kraju i za granicą. Dzięki ułatwieniom pocztowym, korespondencja rozwija się w szybkim tempie. W czasopiśmie pedagogicznym ukazują się coraz więcej na ten temat artykułów. Tak np. w poznańskim „Przyjaciół Szkoły” pisał o tym ciekawie pp. Jagodziński i Rodziewicz. Autorzy są entuzjastami korespondencji międzyszkolnej, uczą ona poznawać kraj ojczysty i wiąże wzajemnie przyjaźni dzieci z różnych części Polski. (sn)

ZE ŚWIATA FILMU

Nowy „magnes”. Pisma francuskie zamieszczają notatkę takiej treści: „P. Maurice de Cannonge przygotowuje film, zacierpnięty z powieści pewnego znanego pisarza; interpretatorzy głównych postaci będą mieli po mniej niż 10 lat”.

VARIA

„Jantar”. Taki tytuł nosić będzie nowe czasopismo, organ Instytutu Bałtyckiego. Będzie on poświęcony przeglądowi kwartalnego zagadnień naukowych pomorskich i bałtyckich ze szczególnym uwzględnieniem historii, geografii i ekonomii regionu bałtyckiego. Ukazał się właśnie pierwszy zeszyt tego czasopisma i przynosi następujące rozprawy i artykuły: H. Piwarskiego „Udział Litwy w polskiej polityce bałtyckiej w drugiej połowie XVII wieku”, J. Hollandia Rose „Wielka Brytania i Bałtyk (1780—1812)”, B. Leitgeber „Układ o Dardaniach a cieśniny bałtyckie”, S. Kryczyńskiego „Tatarzy litewscy w walkach Polski i Litwy o Bałtyk i ziemie pomorskie”, P. H. Seraphima „Przemiany kulturalne w obrotach portów bałtyckich” oraz dział „Przegląd i stosunki kulturalne” i obfity dział recenzji. Do bliższego omówienia nowego wydawnictwa jeszcze powrócimy. (tk)

Książki nadesłane

„Poezja Młodego Podhala”. (Jan Mazur-Stanisław Nedza Kubiniec-Hanka Nowobłocka-Aniela Stapińska-Augustyn Suski-Antoni Zachemski). Słowo wstępne prof. Stanisław Piłchowski. Kraków 1937. Nakł. Koła Polonistów S. U. J.
Dr Józef Jan Bossowski: „Sady Boże na Poborzu”. Szkic etnograficzno - prawny. Poznań 1937. Jan Jachowski, Księgarnia Uniwersytecka.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Stan posiadania Żydów w Polsce

Główny Urząd Statystyczny opracowuje materiały zebrane podczas ostatniego spisu ludności w r. 1931 z naukową powolnością. Z tego względu, niestety, nie rozporządzamy świeższymi danymi, jak za r. 1921. Jednak na przestrzeni dziesięciolecia 1921/31 na ogół struktura zawodowa Żydów w Polsce nie uległa większym zmianom, gdyż wielka ofensywa Polaków przeciwko prowadzonej przez Żydów gospodarce została czynnie podjęta dopiero w ostatnich latach. Z tej racji cyfry, które przyniosły poniżej, nie są pozbawione aktualności.

Otóż, co się tyczy czynnie zatrudnionych w poszczególnych gałęziach pracy, stosunek ludności żydowskiej do nie-żydowskiej przedstawiał się w r. 1921 następująco:

	nie-Żydzi	Żydzi
rolnictwo	10.179.351	90.182
przemysł i rzemiosło	968.920	297.447
handel i kredyt	194.136	324.612
komunikacja	216.052	24.808
usługa publiczna i zawody wolne	286.025	40.356
inne zawody	768.232	146.703

Bardzo charakterystyczne jest — zobrazowania siły ekonomicznej — zestawienie ilości samodzielnie zawodów wykonujących Żydów i nie-Żydów:

	nie-Żydzi	Żydzi
przemysł i rzemiosło	322.482	156.534
handel i kredyt	76.320	248.838

Jak widzimy, głównym źródłem utrzymania Żydów jest przemysł, rzemiosło i handel. W szczególności handel oparty jest w 60 pct przez Żydów. Jak wynika z opracowania dokonanego przez (żydowskie) Biuro Ekonomiczno-Statystyczne przy Tow. „Ce-kabe” w 216 miasteczkach polskich (z wyjątkiem ziem zachodnich) w r. 1932 na ogólną ilość 15.581 składów było w rękach żydowskich 13.531 składów, tj. 86,8 pct.

Wymienione biuro żydowskie opracowało również i następującą statystykę. Oto wyliczyło, że w r. 1933 w całej

Polsce (bez województw zachodnich) na ogólną ilość 324.789 przedsiębiorstw handlowych w rękach żydowskich znajdowało się 202.191 przedsiębiorstw, czyli przeszło 62 pct.

Według pracy dr E. Muellera (pt. „Błędy gospodarki polskiej”) w rękach żydowskich znajduje się w Polsce przeszło 75 pct nieruchomości miejskich, około 90 pct zakładów przemysłowych, około 85 pct przedsiębiorstw handlowych i około 90 pct kredytu prywatnego.

Co się tyczy rzemiosła zarejestrowanego, podlegającego ustawie przemysłowej z 1927 r., to udział w nim Żydów trudny jest do ustalenia. Według oceny wspomnianego Biura Ekonomiczno-Statystycznego na dzień 1. 1. 1936 r. na ogólną liczbę 347 tysięcy rzemieślników legalnych było 150.000 rzemieślników żydowskich, co stanowi około 43 pct.

Następnym razem uzupełnimy powyższe materiały cyfrowe dalszymi przyczynkami, chociaż właściwie już tylko powyższe cyfry dostatecznie obrazują groźbę położenia Polaków w Polsce, której gospodarkę rządzą — Żydzi.

KRONIKA GOSPODARCZA

Obrót płatniczy polsko-francuski

Komisja Dewizowa uchwałą z dnia 31 marca r. b. oraz z dnia 9 kwietnia r. b. ustaliła zasady polsko-francuskiego obrotu płatniczego. Na podstawie nowego okólnika zapłata zobowiązań osób fizycznych i prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę w Polsce, wobec osób fizycznych lub prawnych, mających miejsce zamieszkania lub siedzibę we Francji, jej posiadłościach i protektoratach, oraz za dostawy towarów, pochodzących z tych krajów może być dokonywana jedynie z zachowaniem przepisów, zawartych w okólniku.

Zapłata należności cudzoziemców — bez względu na ich miejsce zamieszkania lub siedzibę — za: a) towary pochodzące z Francji i jej posiadłości, importowane do Polski na podstawie pozwolenia przywozu, wydanych od dnia 1 lipca r. b. lub ulg celnych, przyznanych od tegoż dnia; b) koszty uboczne (z wyłączeniem prowizji handlowych), związane z importem, wymienionym pod a); c) koszty uboczne, związane z eksportem polskim do wymienionych krajów, dokonany od dnia 1 lipca r. b. — może nastąpić przez oddziały Banku Polskiego lub banki dewizowe po zarejestrowaniu w Polskim Instytucie Rozrachunków, z uwzględnieniem jednak specjalnych przepisów, regulujących obrót płatniczy z Polską a krajem dostawcy towarów, co do zapłaty należności z tytułów, wyszczególnionych pod b) i c). Wnioski o zezwolenie na regulowanie powyższych należności muszą być składane bezpośrednio w P. I. R. w Warszawie lub u jego delegata przy terytorialnie właściwej izbie przem. handlowej.

Należności przypadające osobom, mającym miejsce zamieszkania lub siedzibę we

Francji i jej posiadłościach: a) z wszelkich tytułów natury finansowej, a w szczególności z tytułu wszelkich prowizji, patentów i licencji, kosztów utrzymania, dochodów z kapitałów itp.; b) za towary pochodzące z Francji i jej posiadłości importowane do Polski na podstawie pozwolenia przywozu, wydanych przed dniem 1 lipca r. b., lub ulg, przyznanych przed tym dniem; c) za towary nie pochodzące z Francji i jej posiadłości, importowane do Polski do dnia 31 grudnia r. b.; d) z tytułu kosztów ubocznych, związanych z importem wyszczególnionych pod b) i c); e) z tytułu kosztów ubocznych oraz opłat i bonifikat, związanych z eksportem polskim do Francji i posiadłości, dokonanych przed dniem 1 lipca r. b. lub do innych krajów do dnia 31 grudnia r. b. — mogą być przekazywane tylko do rozrachunku w Banque Franco-Polonaise w Paryżu za pośrednictwem oddziału tej instytucji w Warszawie, na zasadzie zezwoleń, udzielanych przez Komisję Dewizową, lub przez oddziały Banku Polskiego i banki dewizowe w ramach ogólnych przepisów.

Dalsze przepisy dotyczą techniki naliczania pokrycia przekazów do Francji.

Z kolei okólnik wymienia wypadki, przy których nie mają zastosowania wyżej omówione przepisy. Na zasadach ogólnych mogą być mianowicie wykonywane przekazy należności z następujących tytułów: innych należności towarowych, niż wymienione na wstępie, sum, zwracanych francuskiemu zleceniodawcy, przekazów na koszty podróży i cele turystyczne, przekazów drobnych należności itd.

W związku z ukazaniem się nowych przepisów przestał obowiązywać okólnik nr 28 z dnia 31 lipca 1936 r.

dostarczać jedynie kasy bezprocentowe, jak to ma miejsce u Żydów. Na to jednak trzeba, aby prócz składek członków, przeznaczone były niezamierzonym, — potencjalnie naszymi kas trzymającą się jeszcze zdaleka — Polska Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego otrzymała równorzędną pomoc państwa, która przecież należy się również polskiemu kasom bezprocentowym.

(k) Siła gospodarcza Niemców na Pomorzu. Proces odniedmienia Pomorza miał przebieg spontaniczny i szybki. Przed wybuchem wojny światowej żyło na Pomorzu 430 tys. Niemców, dzisiaj liczba ich wynosi prawie dokładnie 100 tys. głów. W ciągu 17 lat polskiego wladania Pomorzem 75 proc. Niemców opuściło tę ziemię. Pozostali stanowią dzisiaj nikłą, sięgającą niepełną 10 proc. grupę mniejszościową. Grupa ta jednak dysponuje w dalszym ciągu poważnymi wpływami natury ekonomicznej. Władza 22,3 proc. roli uprawnej. Posiadając w r. 1914 — 569 000 ha roli, dysponuje jeszcze dzisiaj 364 000 ha; stan ich posiadania w rolnictwie zredukował się zaledwie o 36,4 proc. Własnością Niemców są przy tym ziemie najlepsze i najbardziej urodzajne. Dobrze rozbudowana sieć kredytowa ułatwia Niemcom obronę ich własności; za pośrednictwem banków gdańskich idą miliony kredytów hipotecznych na podtrzymanie niemieckiej. Siła gospodarcza Niemców na Pomorzu jest nieproporcjonalnie wysoka w stosunku do ich liczebności. (az)

Z ZAGRANICY

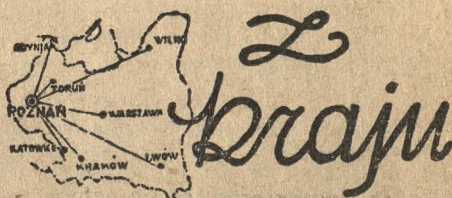
(z) Dalsze ogłoszenia „plotki” o zmianie paritetu dolara. Na giełdzie londyńskiej wciąż trwa nastrojowa nerwowość w związku z puszczoną przed parę dniami plotką o zamierzonej rzekomo zmianie amerykańskiej polityki złotej. Kola fachowe uważają, że pogłoska ta — mimo zaprzeczeń — nie jest całkowicie bezpodstawną i że wcześniej czy później pewne posunięcia w tym zakresie będą mogły być dokonane przez Stany Zjednoczone. Wpływy tej pogłoski widoczne są już na odcinku obrotów złotem i cen tego kruszcu, notowanych w Londynie. Poprawa na rynku metali, która ujawniła się po krachu z ub. tygodnia, ponownie ustąpiła miejsca wyraźnej słabszej tendencji na zewnątrz giełdy metalowej w dniu 12 bm. Wybitny spadek wykazała miedź, a w ślad za nią poszły solidarnie ceny cynku, ołowiu i cynu.

Gdyniński rynek budowlany na Targach Gdynińskich

Plan inwestycyjny rozbudowy wybrzeża pozwala Gdyni być nadal chłodnym rynkiem zbytu dla maszyn i materiałów budowlanych. W r. bież. jest projektowane wzniesienie przez port, miasto i jego agendy szeregu budowli wartości około 7 milionów zł. Stawiane są jednakowoż wymagania, by budownictwo gdynińskie zastoso-wało ostatni wyraz techniki budowlanej przy nowych inwestycjach. Z tej racji przedsiębiorstwa mogące przedstawić nadal zmodernizowaną produkcję w tym zakresie, mogą wykorzystać Targi Gdynińskie (20. 6. — 4. 7.) dla zbytu swych artykułów w Gdyni, wybrzeżu i na Pomorzu.

Kapitał zagraniczny w spółkach akcyjnych

Najpoważniejsze przedsiębiorstwa przemysłowe i handlowe zorganizowane są w spółkach akcyjnych, dlatego też udział kapitału zagranicznego w kapitale akcyjnym daje dość dobry obraz bezpośredniego zaangażowania się kapitału zagranicznego w życie gospodarczym Polski. Analizując szczegółowo rozmiary i rodzaje kapitałów obcych w spółkach akcyjnych, stwierdzamy, że — według stanu na początku r. bież. — najpoważniejszy udział w kapitale spółek akcyjnych posiadały kapitały: francuskie (27,1%), amerykańskie (19,2%), niemieckie (13,8%) i belgijskie (12,5%). Kapitał francuski — w sumie 391 mln. zł — występuje najsilniej w przemyśle naftowym (136 mln. zł), górniczo-hutniczym (133 mln. zł), włókienniczym (68 mln. zł), elektrowniach 17½ mln. zł itd. Kapitał amerykański — 277 mln. zł — grupuje się w przemyśle: górniczo-hutniczym (181 mln. zł), naftowym (63,5), włókienniczym (19,5) itd. Kapitał niemiecki — 200 mln. zł — zaangażowany jest najsilniej w przemyśle górniczo-hutniczym (90 mln. zł), w elektrowniach (50), w przemyśle metalowym (12) itd. Kapitał belgijski — 181 mln. zł — największy udział ma w elektrowniach (77 mln. zł), poza tym w przemyśle górniczo-hutniczym (29), w grupie transportowo-komunikacyjnej (27), w przemyśle mineralnym (16) itd.

POLSKA POSIADA NAJWIĘCEJ KONI

Jeśli nie brać pod uwagę ilości koni znajdujących się na terenie Rosji, to okaże się, że Polska stoi na pierwszym miejscu w Europie co do koni.

W końcu roku 1936 posiadaliśmy ogółem przeszło 3,9 miliona koni. Na drugim miejscu stoją Niemcy z 3,7 mil., na trzecim Francja z 2,9, po tym Rumunia z 2,1 miliona.

Jeśli chodzi o ilość koni w stosunku do liczby mieszkańców, to na pierwszym miejscu stoi Irlandia, gdzie na 100 mieszkańców wypada 15 koni, a na drugim miejscu Polska (12 koni na 100 mieszkańców).

ŻYDZI ZAWSZE TACY SAMI

Tam, gdzie Żydzi nie mogą osiągnąć swego celu na drodze legalnej, chwytają się przekupstwa i demoralizują swe otoczenie.

Podobnie ma się obecnie rzecz i z ubo-jem rytualnym. W stolicy naprzykład stwierdzono, że wbrew przepisom przycho-dziło wiele mięsa koszernego z Brodnic. Zarządzono więc ścisłą kontrolę, która w początkach dała pożądane rezultaty, ale później znowu zaczęła poważnie szwankować. Co się okazało. Żydzi trafili do niektórych kontrolerów, których poprostu przekupili, dzieląc się z nimi zyskiem.

W tych dniach policja w Warszawie aresztowała trzech kontrolerów mięsnych i w związku z tym wytoczono śledztwo przeciwko 12 handlarzom żydowskim. Co do szczegółów na razie zachowuje się jeszcze tajemnicę.

PIELGRZYMKA Z GDAŃSKA NA JASNĄ GÓRĘ

Centralny Komitet Katolików Polaków w Gdańsku organizuje pierwszą narodową pielgrzymkę Polonii gdańskiej na Jasną Górę, pod protektoratem J. E. ks. biskupa hr. O'Rourke.

Pielgrzymka wyruszy z Gdańska osobnym pociągiem popularnym 30 kwietnia po południu i zabawi w Częstochowie 1 i 2 maja.

Pielgrzymka ta będzie dzięki swym rozmiarom potężną manifestacją uczuć religijnych i narodowych Polonii gdańskiej i ma się stać źródłem pociechy i mocy dla Polaków gdańskich, żyjących obecnie w ciężkich warunkach.

Składki i pokwitowania

W administracji pisma naszego złożono w dalszym ciągu:

Na pomnik Serca Jezusowego: prof. L. B. 5.—, Wierzychoy 1nowroclaw, 2.—, H. J. z prośbą o zdrowie dla meza 2.—, razem z poprzednio pokwitowanymi 270,50 zł.

Na Bratnią Pomoc U. P.: J. J. 60.— zł.

Okr. poz. „Caritas” wypłaćliśmy 13 bm. 25.— zł.

Szpitalowi św. Józefa wypłaćliśmy 12 bm. 20.— zł.

Krótkie informacje gospodarcze

— Według dokonanych obliczeń na dzień 1 listopada 1936 r. Polska posiadała ogółem 54.438 kilometrów dróg o twardej nawierzchni. Z liczb tej największą ilość dróg przypada na woj. poznańskie (8.831), a następnie na woj. warszawskie (5.724), woj. krakowskie i woj. pomorskie (5.075). Najmniejszą ilość dróg o twardej nawierzchni posiada woj. poleskie (992).

— Izba Przemysłowo-Handlowa w Warszawie zgłosiła na terenie Związku Izb projekt powołania do życia Instytutu Badań i Organizacji Handlu.

— Wymiana towarowa polsko-holenderska w ciągu r. 1936 uległa rozszerzeniu. Dostawy towarów polskich wzrosły o 4,5 mln. HFI, w porównaniu z r. 1935, a dostawy towarów holenderskich do Polski o 3,5 mln. HFI. Saldo wymiany towarowej było dla Polski aktywne.

— Ceny lnu na Litwie podniosły się ostatnio o 10 pct. Litwa projektuje założenie trzech nowych fabryk obróbki lnu i jednej przedziałni. Len zajmuje dość poważną rubrykę w eksporcie litewskim, który wyniósł ostatnio około 25 mln. litów.

— W r. 1937 mają być dokonane w Z. S. R. R. inwestycje kolejowe za sumę 5.503.100.000 rubli. W roku tym oddane będą dla ruchu kolejowego nowe linie kolejowe ogólnej długości 1.167 km., a na istniejących już liniach położony będzie drugi tor na długości 1.104 km. W końcu 1937 r. Rosja Sowiecka posiadać ma sieć kolejową ogólnej długości 87.000 km., w tym około 1.600 km. linii zelektryfikowanych.

— Według wiadomości z Białogrodu i Sofii prowadzone są tam rokowania w sprawie zawarcia bulgarsko-jugosłowiańskiej unii celnej. Tymczasem ma być zawarty wstępny częściowy układ gospodarczo-celny.

— Niemcy w 1936 r. stali na pierwszym miejscu wśród krajów, importujących do Jugosławii. Dostawy niemieckie wyniosły łącznie 291 450 ton wartości 1 087 mln. dinarów, tj. 30 proc. ogólnego importu, licząc objętościowo i 26 proc. — wartościowo.

— Wysoka konkurencja w przemyśle angielskim pociągnęła za sobą m. i. przedłużenie czasu pracy w poszczególnych działach tego przemysłu. W szeregu działów produkcja angielskiej nie istnieje żadne ustawowe ograniczenie czasu pracy dla mężczyzn. Ten stan rzeczy spowodował akcje związków robotniczych u rządu, który postanowił wydatnie zaostrzyć kontrole fabryk.

— Przedstawiciele przemysłowców włókienniczych W. Brytanii oraz Japonii, a więc najważniejszych krajów eksportowych w zakresie włókiennictwa — wystąpili na międzynarodowej konferencji włókienniczej w Waszyngtonie przeciw przyjęciu przez cały przemysł tekstylny 40-godzinnego tygodnia pracy.

— Senat U. S. A. odrzucił projekt ustawy, uznającej za nielegalne strajki okupacyjne w przemyśle węglowym.

— Ford zakupił w National Rubber Machinery Co. maszyny do wulkanizowania i produkcji pneumatyków za ogólną sumę miliona dolarów. Maszyny te przeznaczone są do nowej fabryki opon samochodowych Forda. Fabryka ta podejmie produkcję przypuszczalnie w końcu r. b.

PODATKI I OPŁATY

(p) Podatek od lokali. W r. 1936 dokonano wymiarów podatku od lokali za dwa lata tj. za 1936 i 1937 r. i o tych wymiarach płatnicy zostali powiadomieni nakazami płatniczymi, rozszalonymi na początku r. 1936. W 1937 r. osobne nakazy płatnicze na podatek od lokali za 1937 rok nie będą rozsyłane. Wyjątek stanowią będą płatnicy, którzy w 1937 r. zmienili lokale i którym obecnie będą wysłane nowe nakazy płatnicze na podatek od lokali za okres obejmujący czas od początku następnego miesiąca po zajęciu nowego lokalu do końca 1937 r. Ponadto wysłane będą zawiadomienia o zmianie wymiaru podatku od lokali za 1937 r. tym płatnikom, którzy w 1936 roku płacili komorne wyższe lub niższe o więcej niż 10 pct w stosunku do komornego przyjętego za podstawę wymiaru za lata 1936 i 1937. Wobec tego płatnicy podatku od lokali, których nie dotyczy wymienione uprzednio wyjątki, winni, nie oczekując na doręczenie nakazów płatniczych na podatek od lokali na r. 1937, wpłacić I ratę tego podatku za 1937 r. do dnia 30 kwietnia 1937 r., zaś II ratę — do dnia 31 października 1937 r.

Z KRAJU

(k) Słaba tendencja dla franka francuskiego. Na wczorajszych giełdach walutowych trwała słabsza tendencja dla franka francuskiego. Na giełdzie paryskiej wszystkie dewizy obce wykazały dalszą wyżynę. Z pozostałych dewiz Nowy Jork wykazuje nieco słabszą tendencję. Dotyczy to również i Amsterdamu.

(k) O kredytach państwowych dla polskich kas bezprocentowych. Zwracają uwagę, że Polska Centralna Kasa Kredytu Bezprocentowego, skupiająca około 100 chrześcijańskich kas bezprocentowych zarejestrowanych i przeszło 200 w rejestracji, nie otrzymała jeszcze ani grosza z tych źródeł publicznych naszego państwa, skąd bezprocentowe kasy żydowskie wcale obficie je otrzymują. Nie potrzeba zaznaczać, jak wielkie znaczenie ma drobny kredyt strażniarski i sklepikarski, którego mogli by

Anonimy są obosiecznym mieczem

Od trzech la mieszkańcy położonego w północnej Francji miasteczka Alencon byli prześladowani plagą anonimów, które w częstych odstępach czasu przynosiła im poczta.

Treść tych listów pisanych kobiecą ręką wprawiała w lęk i przerażenie mieszkańców spokojnej zazwyczaj miejsciny. Czołowe osobistości były w nich oskarżane o nieuczciwość wobec podwładnych, a nawet o uleganie wpływom swych żon. Burmistrz miasta Manila otrzymywał stale co miesiąc listy oskarżające go o schlebienie masom. Poza tym włodarza miasta uznano za człowieka moralnie niegodnego do piastowania tak wysokiego urzędu w mieście.

Rezultatem tego było, że po prawie dwuletnim urzędowaniu burmistrz czuł się tak przejęty treścią anonimów, że ustąpił.

Wkrótce wśród ludności miasteczka zaczęły krążyć pogłoski że autorka listów jest osoba zamieszkująca miasteczko i znająca na wylot wszystkie najintymniejsze sprawy jego mieszkańców.

Pragnąc ustrzec się od dalszych inwektyw, postanowiono zwrócić się do policji, by ta przeprowadziła ściśle śledztwo. Długie poszukiwania miejscowego posterunku nie dały żadnego rezultatu. Wówczas sprawę ujęła w swe ręce wywiadowcza policja z Rouen, która w szybkim czasie znalazła się na tropie autorki anonimów.

Prosty przypadek zrzucił aresztowanie tej osoby. Pewnego dnia do urzędu policyjnego zgłosiła się żona miejscowego zawiadowcy, znana dewotka, która oświadczyła,

że otrzymała również anonim szkalujący jej życie domowe. Po bliższym zbadaniu listu, urzędnik policji z Rouen stwierdził,

że koperta nie była zaopatrzona w znaczki pocztowe. Po kilku minutach posiadaczka listu już była w areszcie policyjnym, a w pół godziny po tym fakcie ludność miasta odetchnęła spokojnie, czując się zabezpieczoną od dalszego otrzymywania listów anonimowych.

Nie zawsze safes jest bezpieczny

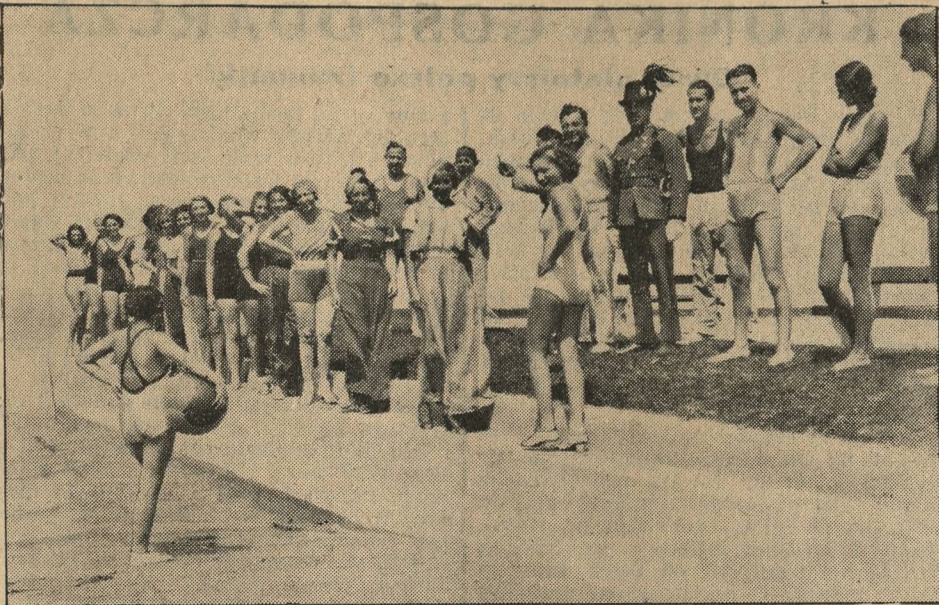
Safesy bankowe lub kas oszczędności nie zawsze wydają się dość bezpieczne ludziom przesadnie przezornym. Takich oryginałów jednak jak pewien chłop z czeskiego Egerlandu, który obrał sobie jako najodpowiedniejszy schowek dla swoich oszczędności... ul — bywa mało.

Chłop, z właściwym sobie sprytem, liczył na to, że nikomu nie wpadnie do głowy szukać pieniędzy w ulu, a gdyby nawet...niepożądanego gościa odstraszyłyby rychło żądla pszczołek, pełniących nieświa-

domie w tym wypadku rolę strażników skarbu.

Jak tam było — niewiadomo, fakt faktem, że po kilku tygodniach, gdy chłop zajął do ula... pieniędzy nie znalazł. Zniknęły. Kto je wziął i jak to zrobił, zostanie tajemnicą, której nie ujawnia świadkowie kradzieży — pszczoły, jako nieobdarzone wymową.

Zdumienie i przerażenie chłopu były tym większe, że nie zdradził się nikomu ze swą tajemnicą, nie mówił nawet nigdy, że ma oszczędności.

POLICJANT NA STRAŻY MORALNOŚCI

Budapeszt, stolica Węgier, posiada piękne kąpielisko, w którym jednak wolno kąpać się i przebywać w urzędowo przepisanych kostiumach kąpielowych. Policjant kontroluje, czy kostiumy, zwłaszcza płci pięknej, nie obrażają moralności publicznej.

Niepoprawni goście kawiarniani

Jedno z czasopism węgierskich podaje interesujące szczegóły na temat zachowania się gości w kawiarniach budapeszteńskich.

Według dołączonej do reportażu statystyki, 70 pct gości kreśli na płycie stolika kawiarnianego rachunki i liczby obrotów, względnie długów. 10 pct odwiedzających kawiarnie umieszcza na płycie rysunki mające wyobrażać domy, wille lub ogrody. Także sama ilość osób pozostawia na płycie stolika ślad mający przedstawiać głowę kobiecą, oraz imię bliskiej osoby. Prawie 5 pct gości umieszcza na stoliku niewyraźne esy-floresy i tajemnicze hieroglify.

Kelnerzy budapeszteńscy zwracając uwagę na te rysownicze maniery swych gości zawsze otrzymują odpowiedź: „Skoro inni mogą, to mnie też wolno”. Pragnąc usunąć tę plagę z kawiarni naddunańskich, zrzeszenie właścicieli zakładów gastronomicznych i przemysłowców pokrewnych postanowiło pokryć stoliki szkłem. Gdyby jeszcze wówczas niepoprawni goście usiłowali dać upust swym talentom malarskim, to w takim wypadku kierownictwo kawiarni zastosuje inne środki. Prostu do stolika dojdzie jedna z zarządzających osób i zwróci się tytułem odškodowania o ofiarę na cele dobroczynne. Szkłane blaty stolików zostaną zainstalowane w większych kawiarniach już w dniu 1 maja.

Nowości filatelistyczne

Brazylia. Znaczki pocztowe 10 reis brunatno-czerwony, 20 r. fioletowy, 50 r. zielono-niebieski, 100 r. czerwono-pomarańczowy, 400 r. ultramarynowy, 500 r. czerwono-brunatny, 700 r. purpurowy i 1000 r. błękitno-niebieski ukazały się z nowymi znakami wodnymi: CORREIO BRASIL o CORREIO BRASIL o literach wysokości 6 milimetrów.

Niemcy. Ukazał się zapowiadany nadzwyczajny znaczek z okazji urodzin Hitlera, przedstawiający jego obraz, wartości 6 fenigów, wydany w bloku, obejmującym 4 znaczki. Papier biały ze znakami wodnymi w postaci swastyki.

Stany Zjedn. Ameryki. Dla transpacyficznego ruchu poczty lotniczej z Manila do Hongkong wydano we wzorze znaczków lotniczych China-Clipper, lecz bez daty nad samolotem, dwa znaczki lotnicze 20 c. jasno-zielony i 50 c. karminowo-różowy.

Wytwórcia: Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.

ga działają pobudzająco na gruczoł tarczycowy powodując tem spalanie nadmiernego tłuszczu w organizmie. Używa się je przeciwko otyłości bez specjalnej diety.

Buhaj w hotelu tureckim

Kawiarnia największego hotelu w tureckim mieście w Balkischer należała do najbardziej uczęszczanych lokali. Nie też dziwnego, że codziennie w godzinach południowych w kawiarni gromadzili się przedstawiciele miejscowych sfer warstw mieszczańskich i urzędniczych.

W takim właśnie momencie, gdy wszystkie stoliki były oblepione rzęsą gości, w drzwiach kawiarni stanął rozpędzony buhaj. Przerażona publiczność rzuciła się do okien parterowych, ratując się przez nie ucieczką. Jedyny kelner, jaki obsługiwał na sali, ukrył się za pianinem.

Buhaj przespacerował się po sali, po czym wszedł na klatkę schodową. W tym momencie do hotelu wkroczyła straż pożarna, która przy użyciu sikawek oblała zwierzę strugami wody. Gonitwa za buhajem trwała aż na strych, gdzie rozszalałe zwierzę skapitułowało przed naporem zimnej wody.

W akcji ratowniczej nad pochodzącym z rzeźni buhajem brała udział cała rezerwa straży ogniowej oraz posterunek policji tureckiej.

Winna narkoza

Nowojorski chirurg dr Sorens dokonał interesującego eksperymentu z zastosowaniem narkozy w postaci wytrawnego wina. Operowana osoba po wypiciu kilku kieliszków wina zmieszanego ze specjalnym preparatem narkotyzującym momentalnie usnęła. Po przebudzeniu się chory oświadczył, że czuł się bardzo dobrze, nie doznaje żadnej obawy przed operacją i tak często spotykanego uczucia strachu.

Zdaniem dr Sorens narkotyzowane osoby nie będą wskutek winnej narkozy nigdy już cierpieć na serce. Wino zmieszan ze specjalnym preparatem narkotyzującym neutralizuje wszystkie zaburzenia lub schorzenia serca. Jakże będą wyniki tej metody narkotyzowania trudno obecnie przewidzieć.

NASTĘPCA TRONU GRECKIEGO książę Paweł (z prawej).

Otyłość jest objawem chorobliwym.

Przyczyn jej należy szukać w wadach przemiany materii lub też zaburzeniach czynności gruczołów dokrewnych. Ziola magistra Wolskiego ze znak. ochron. „Degrosa” przyspiesza przemianę materii i dzięki zawartości jodu organicznego w morskiej roślinie Yahan-

ga działają pobudzająco na gruczoł tarczycowy powodując tem spalanie nadmiernego tłuszczu w organizmie. Używa się je przeciwko otyłości bez specjalnej diety.

Wytwórcia: Magister Wolski, Warszawa, Złota 14.

ŚPI JAK SUSEŁ!

Dziadek Kruschen twierdzi, że jeżeli jesteście zupełnie zdrowi, to małe przykrości życia nie będą miały wpływu na Wasz sen. Nie będziecie się co chwila budzić. Dziadek Kruschen sypia zawsze dobrze. Budzi się z uśmiechem, jest ożywiony, pełen energii i cieszy się każdą chwilą nowego dnia. Czy sypiacie tak dobrze, jak Dziadek Kruschen?... Czy budzicie się z dobrym samopoczuciem?... Codzienną dawkę Soli Kruschen odmierza się aluminiową miarką, którą znajdziecie w każdym flaconie. Sole Kruschen nie posiadają żadnego smaku i dlatego możecie je dodawać do rannej kawy. W wypadkach artretyzmu, reumatyzmu, postrzału, otyłości, obstrukcji — $\frac{1}{4}$ a najwyżej $\frac{1}{2}$ łyżeczki Soli Kruschen należy rozpuścić w szklance gorącej wody i wypić przed śniadaniem; im więcej wody, tym lepiej. Sole Kruschen otrzymać można w każdej aptece. Cena: duży flakon zł 2,20, średni flakon zł 1,50.

ng 41 053

1300 kobiet pragnie udać się do Antarktydy

W czerwcu rb. uda się do Antarktydy nowa ekspedycja brytyjska, która ma pozostać w okolicach bieguna południowego dwa lata w celu przeprowadzenia badań geologicznych i obserwacyjnych dla odkrycia nowych wysp lub ładu stałego. Kierownikiem ekspedycji jest E. W. Walker, geolog i lotnik.

Ekspedycja nabyła statek norweski o pojemności 457 ton poruszany motorem naftowym. Nadano mu nazwę „Shakleton”. Na pokładzie statku znajduje się też samolot. Skład ekspedycji stanowią 32 osoby. Jak donosi Walker, do udziału w ekspedycji zgłosiło swój akces 1300 kobiet, ale nie przyjęto ani jednej, gdyż zdaniem Walkera żadna kobieta nie może wytrzymać dłużej niż miesiąc w Antarktydzie.

Cmentarzisko wczesnopiastowskie w Luboniu

Jak już donosiliśmy, podczas prac ziemnych, wykonywanych na terenie gminy Lubonia, o kilkadziesiąt metrów za granicą dzielącą miasto Poznań od powiatu poznańskiego, wykopano lic-

Znaleziono dotychczas szkielety samych mężczyzn; co do jednego szkieletu jest wątpliwość, ponieważ obok niego wykopano szklane paciorki, barwione na niebiesko. Przy szkieletach

Na lewo odkopywanie czaszki jednego ze szkieletów, na prawo teren cmentarzyska na granicy Poznania i Lubonia.

ne szkielety z okresu wczesnopiastowskiego (wiek XI wzgl. XII). Prace wykopaliskowe prowadzi na miejscu z ramienia Muzeum Wielkopolskiego pp. Łukasiewicz i Borski.

W miejscu tym pierwszy szkielet wykopano w r. 1934, ale nie zwrócono na to większej uwagi, bo przy szkieletach nie znaleziono żadnych przedmiotów.

Obecne znaleziska spowodowane są tym, iż kopie się głębiej, biorąc ziemie do budowy stawków infiltracyjnych. Przez pracach tych, finansowanych przez Fundusz Pracy, Zarząd miasta Poznania, który jest właścicielem tych gruntów, zatrudnia przeszło 130 robotników.

znajduje się oszczepy, topory i ostrogi, a poza tym wykopano dwie podkowy.

Dodać należy, że szkielety spoczywają w ziemi w różnych pozycjach i groby nie są uszeregowane. Możliwe jest, iż na terenie Lubonia odkopuje się obecnie pobojuwisko jakiejś bitwy, która z historii samej nie jest nam znana.

Jeden z odkopanych onegdaj szkieletów miał przy nodze krótki szkielet bronzowej pochwie. Sztylet ten był noszony na pasie, zawieszonym na biodrach. Oczywiście z pasa tego nie ma ani śladu, a sam sztylet i pochwa jest prawie zupełnie przeżarte przez rdzę.

Jubileusz samodzielnej pracy zawodowej

Starszy Cechu Blacharzy i Korporacji Koncesjonowanych Instalatorów, mistrz blacharski p. Andrzej Stanek obchodził w tych dniach 35-lecie swego usamodzielnienia się w Poznaniu.

Jubilat, znany i ceniony fachowiec, absolwent szkoły fachowej dla blacharzy w Aue w Saksoni, po dłuższej praktyce w celu pogłębienia swej wiedzy fachowej w licznych warsztatach — usamodzielniał się w r. 1902.

Otwierając na tu-tejszym gruncie swoje przedsiębiorstwo, mimo poważnej niemieckiej konkurencji, od razu zjednał sobie poważne prace blacharskie na licznych kościołach, pałacach i wielu innych gmachach. Doceniając potrzebę polskiego blacharza i polskiego odbiorcy w ówczesnym solidarnym przestrzeganiu hasła „Swoją do swego”, nastawił jubilat swoje przedsiębiorstwo na budowę piecy kapielowych i wanień, zaopatrując odtąd swoimi wyrobami niemal cały rynek wielkopolski.

Rzemiosło blacharskie, doceniając usługi i wiedzę fachową jubilata, z chwilą odzyskania niepodległości powierzyło mu zaszczytny urząd przewodniczącego komisji egzaminacyjnej dla mistrzów blacharskich. Inicjator i założyciel polskiego Cechu Blacharzy i Korpor. Instalatorów — pierwszy długoletni i obecny Starszy ce-

chu, były radca Izby Rzemieślniczej, stworzył poza tym po dużych zabiegach pierwszy i jedyny tego rodzaju warsztat szkolny w Polsce w którym pod kierownictwem wytrawnego pedagoga-blacharza p. Obrakształci się praktycznie młodzież blacharsko-instalacyjna.

Zawsze czynny i ofiarny. Jubilat obył przeżył jeszcze długie lata na pożytek naszego zawodu i polskiego rzemiosła.

korespondencja

z czytelnikami
Panu W. Z. Chodzi o to, czy napis jest prawdziwy. Dla stwierdzenia tego należy by dać instrument do zbadania ewtl. w Konserwatorium Muzycznym przy ul. Wrocławskiej. (K)
P. Tadeusz K. W sprawie informacji zasięgnę listem z 31 ub. m. prosimy o przybycie do redakcji w czasie od godz. 10—14 celem omówienia tej sprawy. Inaczej trudno rzecz załatwić, szczególnie, że nie podał Pan swego adresu. (K)

Zniekształcenia (operacje kosmetyczne)
Dr. Michał Grodzki, Warszawa, Nowy Świat 15
ng 41028

Walka z bezpańskimi psami

Władze miejskie Stambułu ujęły w ciągu ub. roku 20.000 bezpańskich psów. Psy te po ujęciu zostały zastrzelone i zakopane. W związku z tym prasa turecka zazna-

PIĘGI KREM PRECIOSA PERFECTION

ng 40 970

cza, że już w okresie przedwojennym na ulicach miasta można było zauważyć całe chmary włóczących się psów. Władze zareagowały na to przez usunięcie psów na samotną wyspę na morzu Marmara, znaną pod nazwą Oxia. Zwierzęta te przez wiele lat pobytu wśród bezludzia niemal zupełnie zdziczały i stały się podobne więcej do wilków, aniżeli do psów.

Premiera „Czterech Gburów”

Duże zainteresowanie wzbudziła wiadomość o zbliżającej się premierze dotąd w Polsce nie wystawianej opery komicznej Wolf-Ferrari „Czterech gburów”. Niezwykle walory muzyczne, ciekawa i wesela akcja, zaczerpnięta z C. Goldoniego, doskonała obsada, oraz przepiękne dekoracje Z. Szpingera złożyły się na wspaniałe przedstawienie. Opracowanie i kierownictwo muzyczne dyr. dr. Zygmunta Latoszewskiego, reżyseria M. Janowskiej-Kopczyńskiej.

KOMUNIKATY TEATRALNE

Z Teatru Wielkiego

Dziś po raz 17. doskonała operetka „Młotki kadetów”. (Zniżki nieważne).
We czwartek dnia 15 bm. próba generalna opery Wolf-Ferrari „Czterech gburów”, dotąd w Polsce nie granej.
W piątek 16 bm. znakomite przedstawienie Pucciniego „Cyganerii”.
W sobotę dnia 17 bm. odbędzie się uro-

czysta premiera jeszcze w Polsce nie granej doskonałej opery komicznej Wolf-Ferrari „Czterech gburów”, której wystawienie stanie się wielkim wydarzeniem muzycznym w życiu artystycznym naszego miasta.

Z Teatru Polskiego

Dziś i jutro ostatnia nowość, arcykomiczna krotchwila Romana Niewiarowicza „Gdzie diabeł nie może”. Kapitałna ta krotchwila przypadła do gustu naszej publiczności, dowodem czego są bezustanne oklaski przy otwartej kurtynie i po skończonych aktach. Do powodzenia walki przyczynia się świetna gra całego zespołu z pp. Ludwiżanką, Kierczyńskim i Roslanem w rolach głównych.

Najbliższą premierą, która odbędzie się w nadchodzący piątek będzie arcydzieło Calderona de la Barci w adaptacji J. Słowackiego „Książę niezłomny”, którą przygotowuje reżyser Br. Dąbrowski. Obsadę stanowią czołowe siły naszego zespołu.

Z Teatru Nowego

Dziś we środę o godz. 8 wiecz. premiera rewii Zespołu Lwowskiego pt. „Co wolno wojewodzie...”. Wspaniałe toalety uzupełniają poziom artystyczny, a co do humoru to wystarczy wyszczególnić tak znane nazwiska jak: Antoni Kaczorowski, arcyzabawny interpretator wszelkiego rodzaju satyr politycznych, Eustachy Odrobiński, J. Bohuszówna, Felicia Kidawska, Lala Danowicz, N. Chmielczewska, Marian Nowicki i duet „Alosza”. Bilety w cenie od 70 gr. — 3.20 zł wcześniej do nabycia w firmie F. Zygarłowski.

We wtorek, dnia 13 kwietnia 1937 r. o godzinie 2.30 w nocy zakończyła swój bogobojny żywot, opatrzona kilkakrotnie Sakramentami św., po długich i ciężkich cierpieniach, nasza najukochańsza, najdroższa matka, teściowa, babcia i prababcia, s. p.

z Giżyńskich

Pelagia Urbańska

w 83 roku życia. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16. bm. o godz. 16 z domu żałoby na cmentarz staro-świątomarciński przy ul. Towarowej. Nabożeństwo żałobne nazajutrz o godzinie 8 w kościele parafialnym OO. Zmartwychwstańców na Wildzie.

ng 26775

W nieutulonym ciężkim smutku pogrążeni
dzieci, synowie, zięćciowie, wnuki i prawnuki.

Poznań, Wspólna 55 m. 6.

W dniu 12 kwietnia 1937 r., zmarł w 74 roku życia, s. p.

Józef Oehrich

emerytowany wyższy referent krajowy.

Zmarły pracował od 1 kwietnia 1904 do 30 października 1926 w Poznańskim Wojewódzkim Związku Komunalnym i w czasie swej służby odznaczał się pilnością i sumiennością w spełnianiu powierzonych obowiązków. Cześć Jego pamięci!

ng 41584

Poznański Starosta Krajowy (—) Ludwik Begale.

Pogrzeb odbędzie się 15 kwietnia 1937 r. o godzinie 16 z kościoła cmentarza jeżyckiego.

Syndyk masy upadłości „CAFFÉ ITALIA”

sp. z o. o. w Warszawie

SPRZEDAŻ Z PRZETARGU OFERTOWEGO

luksusowe umeblowanie kompletami, platery, żyrandole, komplet ogrodowy,

z WOLNEJ RĘKI

fisharmonie, fortepian, szafy, stoły, szkło i drobiazgi.

Termin składania ofert 21 kwietnia r. b. Informacji szczegółowych udzieli adw. Żegilewicz, Warszawa, Szopena 18, tel. 8-44-90, godz. 6-8 wiecz. ng 41027

HALO! HALO!
ODBIORNIKI
BATERIJNE I SIECIOWE
PREMS
TELEFUNKEN
KOMMOJ
SPECJALNYM SYSTEMEM ROTALNYM
I ZA POŻYCZKI PAŃSTWOWE DOŁĘCA
Dom Radiowy Sp. o.o.
CENTRALA 27, GRUDNIA 4
POZNAŃ TELEFON 16-97

Ng 40 501/2

Kuchnia

westfalska, kuźnia polowa, szyny budowlane, różne żelazo użytkowe sprzedaje Składnica starego żelaza, Poznań, Mostowa 18, zd 91 426

PROSZKI „MIGRENO-NEVOSIN”
Kogutek
ZASTOSOWANIE:
GRYPY, PRZEZIĘBIENIE
BOLE GŁOWY, ZĘBOWE i t.p.
ŻĄDĄC ORYGINALNYCH PROSZKÓW ZN. FABR. Z. „KOGUTKIEM”
PATRZCIE JAKIE PROSZKI WAM DAJĄ
GDYŻ SA JUŻ NAŚLADOWNICTWA.
ORYGINALNE PROSZKI „MIGRENO-NEVOSIN” Z „KOGUTKIEM”
SA TYLKO JEDNE
ZAWIESZ Z RYSUNKIEM KOGUTKA
PROSZKI „MIGRENO-NEVOSIN” SA TEŻ I W TABLETKACH.

ng 40 963

KANCELARIĘ ADWOKACKĄ w STRZELNIE

po adw. M. Frankowskim przejął

Ignacy Moszczeński
adwokat

ng 26772

W związku z otwarciem sezonu w dniu 1-go maja, podajemy do wiadomości, że wyszedł z druku prospekt Niemirów-Zdroju na sezon 1937. Wytworzenie wydany, z rysunkami Tadeusza Maciejki i fotografiami Edwarda Stefanińskiego, wysyłany jest bezpłatnie na żądanie.
Zarząd Zakładu „NIEMIRÓW-ZDRÓJ” woj. lwowskie.

Tg 20 510

FIRANKI gotowe i z metra,

MATERIAŁY dekoracyjne i meblowe w każdej jakości i stylu, dywany, chodniki, pomosty oraz dodatki tapicerskie poleca

NAJWIĘKSZA FIRMA W POLSCE

M. Pieczyński, Poznań
Stary Rynek 44, nar. Woźnej.

MIŁOWODY

Zakład Przyrodolecznicy i Sanatorium dla sercowo chorych
Wskazania: Choroby serca i naczyń (angina pectoris, skleroza) choroby nerwowe, choroby żołądka i jelit, choroba Basedowa, artretyzm, icterus, cukrzyca, choroby gardła i krtani, stany wyczerpania. Kuchnia dietetyczna — tanie rzeźby

Informacje: Administracja Miłowody p. Oborniki Wlkp.
Ng 36 103

Anna z Taborskich Stefanowa Smolna

Sodaliska

moja najdroższa żona, nasza najlepsza ukochana córka, siostra, bratowa, szwagierka, ciocia i kuzynka zmarła w dniu 13. 4. 37 po krótkich i ciężkich cierpieniach, opatrzona Sakramentami św.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16. bm. o godz. 9.30 z domu żałoby, o czym zawiadamiają

w nieutulonym smutku pogrążeni
mąż z rodziną.

Toruń, Słowackiego 42
Poznań, Kwiatowa 11.

zg 26 774

We wtorek, dnia 13 kwietnia 1937 r., zasnęła w Bogu, po krótkich lecz ciężkich cierpieniach, namaszczone Olejami św., moja najukochańsza żona, nigdy niezapomniana matusia, s. p.

z Zerbów

Zofia Murlewska

przeżywszy lat 31. Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 16. bm. o godzinie 17-tej z kościoła cmentarza farnego.

W ciężkim smutku pogrążeni
mąż, dzieci i rodzina.

zg 26 777

Dyrekcja Państw. Seminarium Naucz. w Poznaniu

przyjmuje wpisy do

Państwowego Pedagogium Koedukacyjnego

(Zakład kształcenia nauczycieli)

Warunki przyjęcia: matura gimnazjalna. Zgłoszenia kandydatów (tek) przyjmuje Dyrekcja przy ul. Fr. Ratajczaka 30 codziennie od godziny 11-tej do 13-tej do dnia 30 kwietnia 1937 r. Do pisemnego zgłoszenia należy załączyć odpis świadectwa dojrzałości.
zg 26 776

KAKAO „HOLLANDA” znanej jakości KUWERTURĘ i MASŁO KAKAOWE stale na składzie

ng 41577

poleca

„LUKULLUS”

Fabryka cukrów, czekolady i kakao, BYDGOSZCZ
Filia: POZNAŃ, Mostowa 32, Tel. 20-77

Ulubiony
puder
paryżanek

to drobny, przylegający, w
ładnych kolorach i o subtelnych
zapachach

PUDER SIMON
PARIS

Bronchinol

bardzo skuteczny środek
przeciwko cierpieniom dróg
oddechowych jak: katar
oskrzeli i płuc, kaszel, ko-
klus, zaflegmienie itp.

Nazwa zastrzeżona

Król. Uprzyw. Apteka
„Pod Białym Orłem“

Zał. r. 1564. K. Skarżyński
Poznań, Stary Rynek 41.

Telefony nr. 12-01 i 71-31.

P 49-40 7

ZAKŁAD PRZYRODOLECZNICZY

Dra TARNAWSKIEGO

w KOSOWIE k/ Kołomyi (Huculszczyzna)

OTWARTY OD 1 MAJA DO 1 LISTOPADA — TYLKO DLA CHRZEŚCIJAN.

Cierpienia chroniczne, przemiany materii, trawienia, nerwowe itp. Leczenie diety jaskra, surówka, głódówka, słońcem, powietrzem, wodą. Nauka higieny dla słabych i ozdrowieńców. Wczesna wiosna.

POŁUDNIE POLSKI.

ng 41 441

PRZY OPLACANI RYCZAŁTOWYCH CENY ZNIZONE.

KURSY SAMOCHODOWE FR. JURKOWSKI-POZNAN

DĄBROWSKIEGO 79-TEL 78-80

Maszynę

damska szybko szyjąca, okragła
czółenka, tanio. Poznań, Generała
Kosińskiego 25 — 12.

zd 92 434

Uchwała. W sprawie upadłościowej nad majątkiem
firmy Gastronomia Ska Akc. w Poznaniu postępowanie upa-
dłościowe uchyla się po odbyciu terminu końcowego i do-
konaniu podziału. Poznań, 3 kwietnia 1937 r. Sąd Grodzki,
ng 40 750

Nagłówkowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde
dalejsze słowo 15 groszy, 5 liczb = jedno słowo.
i, w, z, a = każde stanowi 1 słowo. Jedno ogło-
szenie nie może przekraczać 100 słów, w tem
5 nagłówkowych.

OGŁOSZENIA DROBNE

Ogłoszenia wśród drobnych:

1-famowy milimetr 50 groszy

Znak oferty na przykład: n 2395, z 21 025, d 1811
i t. d. = 1 słowo.

Drobne ogłoszenia w dni powszednie przyjmuje
się do godz. 11,10, w soboty i dni przedświa-
teczne przyjmuje się do godz. 10,45.

Na ogłoszenia szyfrowane

wymagające złożenia „zgłoszeń” lub „ofert” do „Kuriera Poznańskiego”
pod nr...., prosimy kierować listy do nas oddzielnie na każde ogłoszenie.
nigdy zbiorowo w jednym liście na kilka ogłoszeń. W narożniku dolnym,
lewym koperty lub pocztówki prosimy umieścić czytelnie numer ogłoszenia,
abyśmy korespondencję, nie otwierając jej, doręczyć mogli inserentowi.

Przykład:

Kurier Poznański

Poznań,

zdg 57 675

św. Marcin 70

Przestrzegamy zgłaszających się przed dołączaniem do ofert dokumentów
oryginalnych, świadectw i t. p., gdyż administracja nasza nie przyjmuje odpowie-
dzialności za ich zwrot, jak wogóle za dalsze załatwienie oferty przez inserenta.

Adres inserenta wskazujemy (zamiejscowym za dołączeniem znaczka pocztowe-
go) tylko w tym wypadku, jeżeli inserent upoważnia nas do tego, podając
w ogłoszeniu „Wiadomość” lub „Adres” wskaże „Kurier Poznański” nr.

zg 14 141

1. DOMEY - PARCELE

Wille

dwumieszkaniowa składem przy
tramwaju nadzwyczaj solidna
budowa amarytacja okazynie
sprzeda. Poczta 15 — 2.
zdg 91 635

Parcele

przy Aleji Hetmańskiej okazynie
sprzedam. Oferty Kurier Poz-
nański zdg 89 614

Willa Puszczykowo

komfortowa 6 pokoi, masywnie
budowana przy lesie — blisko
dworca pięknym ogrodem bardzo
korzystnie. Oferty „Par.” nr.
„54.395”. Pg 26 020-54.395

Kamienice

w śródmieściu, dochód 20 600,—
sprzedam za 175 000,— Oferty
„Par.” pod „54.409”. Pg 26 045-54.409

Kamienica

3 piętrowa nowa sprzedam, go-
tówki potrzebne 90 000 zł, pośred-
nicy do kosza. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 419

Parcele

górna część Solacza, rozpoczęta
budowa korzystnie sprzedam. —
Plac Działowy 6, m. 5.
zdg 92 432

Poszukuje

wiekszego domu Focha lub oko-
licy bez pośrednictwa, wpłata 50
tys. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 447

Dom

z pierwszorzędnej piekarni —
sprzedam natychmiast, cena po-
dług ugody. Oferty Kurier Pozn-
nański zdg 92 491

Kamienica

centrum 65 000 — dochód 8 000,—
kamienica 85 000,— wpłaty
60 000,— dochód 12 500,— Nowa-
kowski, Wielkie Garbary 48.
zdg 92 818

Okazja

willa pałacowa Puszczykowo —
trzymieszkaniowa, prócz osiem
pokoi dla letników dochód 6 000,—
wpłata 28 000,— sprzeda Piekary
26 — 2. zdg 92 657

Dom

dwupiętrowy Solacz, Winiary, 9
lokatörów, około 1/2 morgi owo-
cowego ogrodu z 28 000,— Dom
w rodzaju wili dwa mieszkania
dwupokojowe z komfortem, 2 ubi-
kacje dla stróża, ogród, Osiedle
Warszawskie z 16 200,— wpłaty
12 000,— Parcele Solacz, Nad
Wierzbakiem około 1 000 mtr. z
planem budowy 10 000,— z ko-
rzystnie wprost od właściciela.
Zgłoszenia Grzadzicki, Poznań,
ul. Wroniecka 16, telefon 36-73.
zdg 91 622,8

Kamienice

blisko śródmieścia, dochód 4 000
sprzedam 25 000,— Gruszczyński,
Aleje Marcinkowskiego 17 a.
zdg 92 582

Kamienice

komfortowa śródmieściu, dochód
14 200,— cena 90 000,— wpłaty 60
tys. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 578

Parcele

przy dworcu kol. Luboń sprze-
dam korzystnie, Golebiewski, Za-
bikowo, Puławskiego 12.
zdg 91 263-4

Parcele

(plac budowlany) do 1 000 m² ko-
rzystnie sprzedam. G. Wilda 92.
zdg 92 790/800

Dom

sprzedam — wydzierżawie. Wia-
domość: Wodna 15 — 5.
zdg 92 553

Dom

przy kościele Łazarskim, Sta-
blewskiego 18. zdg 92 551

Dom

dwupiętrowy peryferii sprzedam,
okazyjnie, przejęcie pożyczki
20 000 gotówka 55 000,— Zgłosze-
nia Kurier Poznański zdg 92 607

Kamienica

nowa, komfortem, składami, —
wpłaty 70 000,—, Ratajczak,
Skarbowska 18. zdg 92 696

3. LETNISKA

Uzdrowiska

Letnisko

kuźnica Zbaska, pow. Wolsztyn
piękna okolica, lasy jezioro, roz-
rywk. kwiecień, maj 3,50 zł
do dnia. dz 22 717

Truskawiec

od kwietnia, otwarta nowoczesna
willa „Aida”, Dra Proszowskiego
z pensjonatem dietetyczno-leczni-
czym. ng 41 442

2. PIENIĄDZ

Obligacje

m. Poznania z 1929 nominalnie od
1 000 do 32 000,— złotych sprze-
dam. Informacje kancelaria ad-
wokata Kłosa, Aleje Marcin-
kowskiego 21. zdg 91 439

10—20 000

na pewną hipotekę poszukuje so-
lidna osoba. Informacje, oferty
kancelaria adwokata Kłosa, —
Aleje Marcinkowskiego 21.
zdg 91 438

12 000 zł

poszukuje i hipotekę, dam 10 do
12 procent. Oferty Kurier Pozn-
nański zdg 92 422

Poszukuje

7—10 000,— zł na I hipotekę no-
wego domu w Poznaniu. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 414

Wspólnika

z 10—15 000,— złotych chętnie
współpraca, bez ryzyka poszuku-
je. Zgłoszenia Kurier Poznański
zdg 92 497

4. OSOBISTE

Dobrze

pielegnowane napoje, wybór po-
traw poleca Sniadania Sobczyń-
skiego, Ratajczaka 2.
zdg 88 637/8

100,—

komu powiem nieprawdę. Chiro-
manta „Lu-ne”, Łukaszczyca
4 — 10, 1-9. zdg 92 847

Pani

jeszcze w filcowym
kapeluszu
najwyższy

czas

kupić słomkowy lub
przerobić
zeszłoroczny

„Ines”

Piekary 22/23. Pg 26 056-14.38

6. OŻENKI

Panna

lat 24, około 10 000,— zł poszuku-
je pana, stanowisku, wojakowego
nauczyciela, kolejącego. Cel ma-
trymonialny. Oferty Kurier Po-
znański zdg 92 532

Dobrze

zarabiający 28 handlowiec szuka
gospodarną majetnej żony. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 555/6

Kawaler

ślusarz, lat 31, posiada 3 000 go-
tówki, pozna pannę celem ożenku
do lat 26, naichetniej krawcowa
mieszkaniem lub cokolwiek go-
tówki. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 840

Panna

lat 32, szatynka, przystojna, któ-
ra obejmie młyn po rodzicach po-
szukuje odpowiedniej partii. Pa-
nowie z majątkiem od 15 tys. zł
mogą się zgłosić z dołącz. foto-
grafii do Kuriera Poznańskiego
zdg 92 623

Niezależna

starsza, wesola mieszkaniem za-
porna gentelmana. Cel matry-
monialny. Oferty Kurier Pozn-
nański zdg 92 609

7. SPRZEDAŻE

Młyn

parowy 150—250 zł poszukuje
dzierżawy ewentl. zaraz. Zgłosze-
nia do Kuriera Poznańskiego
zdg 92 313

Motocykl
„Phänomen”
notorem Sachs 2
75 KM, 2 bie-
gi 1 wolny światło elektryczne.
Bezpodatkowy. Rejestracja jak
rower. Cena

695,—

Wul - Gum,
Poznań Wielkie Garbary 8.
Pg 25 100-52.93

Gospodarstwo

140 morg sprzedam zaraz, wpłaty
25 000,— gotówka. Agenci wyklu-
czeni. Oferty Kurier Poznański
zdg 90 034

Mebel

największy wybór, najniższe ce-
ny, tylko

Wrocławska 38

„Hala Mebli”. Pg 26 052-54.415

Skład

kapeluszy damskich, dobrze za-
prowadzony centrum Poznania,
sprzedam, powód choroby. Oferty
Kurier Pozn. zdg 90 697

Okazyjna

sprzedaż wszelkich

Mebli

nowych — używanych specja-
lność

Kompletne

wyprawy, oraz

Kryształ

różne inne sprzęty użytku domo-
wego, biurowego, najkorzystniej,
Jezuicka 10 (Świętosławski).
Pg 25 947-14.23

Pianina

i fisharmonie zagraniczne, oka-
zycznie na raty. B. Sommerfeld,
27 Grudnia 15. n 41 330

Biurko

amerykańskie jasne, sprzedam —
Oferty „Par.” pod „54.410”
Pg 26 044-54.410

Sprzedaż — Naprawa

montownia pior
wszelkich systemów
pior wiecznych o-
lówków automatycz-
nych. Naprawa na-
tychmiast w firmie
Józef Czosnowski,
spec. skład papieru
Poznań, Fr. Rataj-
czaka 2. dz 22 209

1 000 samochodów

rozebranych, używane części pod-
wozia mleczarskie, opony najta-
niej w firmie Autoskład, Po-
znań, Dąbrowskiego 89, tel. 46-74
dz 22 393/4

Wózki

tanio, wybór, Pierackiego 11 —
Trabczyńska podwórze. Asygna-
ty „Kredyt”. zdg 89 050

Motor Diesla

18—20 PS na rope, leżący, w do-
brym stanie, korzystnie na sprze-
daż. Obejrzeć można w ruchu do
30 kwietnia br. P. Fischer i S-ka
Leszno, Raclawicka 13, tel. 23.
zdg 90 430

Tapety

wybór
niskie ceny

Ceraty

Wrocławska 13 — telefon 24-06
Asygnały „Kredyt” zdg 88 765

Piekarnia Cukiernia

od zaraz na sprzedaż. Zgłoszenia
Górna Wilda 84. zdg 92 418

Gablotta

elegancko wykonana w drzewie
tuli fornierowana, 4-stronnie
oszlakona, dwie strony, szyby kry-
ształowe do posuwania, ca dwa
metry długo 1,75 m wysoka, 50
cm głęboka. Wewnątrz pilki z
tafli szklanych. Zgłoszenia Wiel-
kopolska Fabryka Farb Poznań
10, Gnieźnieńska 32. zdg 92 423

Skład

centrum dzierz. 50,— dobrze za-
prowadzony sprzedam. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 456

Tapczany

leżanki, materace, najtaniej ku-
pisz Chwaliszewo 10. zdg 92 501

Pianino

czarne. Patrona Jackowskiego
30 — 12. Zgłoszenia 10—1.
zdg 92 538

Pianino

pierwszorzędne, zagraniczne. —
Marcina 15 — 5. zdg 92 495

Szory

nowe wyjazdowe eleganckie. —
„Tranzyt”, Grobla 13.
zdg 92 588

Kuchnie i Ekspres

nadające się do restauracji lub
szkół gospodarczej tanio sprze-
dam. Komis, Poznań, Szewska 1.
zdg 92 502

Kolonialka

magiel, mieszkanie. Adres Kur-
ier Poznański zdg 92 507

Zaprowadzony

skład sprzętów kuchennych Po-
znań sprzedam. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 508

Wózek

spacerowy. Łódzka 45 — 5.
zdg 92 481

Mebel kuchenne

nowoczesne najtaniej. Łódzka
4 a, Stolarska. zdg 92 515

Zegar

stojący sprzedam. Aleja Het-
mańska 21, mieszkanie 9.
zdg 92 519

Z powodu zmiany branży

sprzedam

skład kolonialno-spożywczy przy
b. ruchliwej ulicy. Adres Kurier
Poznański zdg 92 521

Mleczarnia

parowa dobrze urządzona w du-
żej wsi, doskonałe położenie, oko-
lica mleczna, okazały budynek,
obszerne chlewy zaraz do sprze-
dania. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 522

Kuśnierska

maszynę Singera sprzedam, cena
200,— zł. Klasztorna 17, m. 1, —
Lecki. zdg 92 531

Wylegarkę

Zaginie

pies lub zgubisz jakikolwiek przedmiot, daj drobne ogłoszenie. Już wiele osób odzyskało swoje zguby przez „Kuriera Poznański”.

Próżnego skład na kolonialkę poszukuje. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 598

Skład 4 ubikacje od zaraz do wynajęcia. Zgłoszenia stróż. Wielka 12. zdg 92 699

Warsztat lub składnica wielk. około 100 m² do wynajęcia od zaraz. Czartoria 1 (stróż). zdg 92 696

16. SZUKA POKOJU

Pokój komfortowy z telef., przyjazd na kilka dni, centrum. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 91 992

Pokoju dla lekarza okolicy Placu Światokrzyskiego do boiska Sokola. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 425

Bezdzietni taniego zaraz. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 470

2 panów pokój blisko W. S. H. — Oferty Kurier Pozn. zdg 92 477

Starszy pan, pewny płatnik, poszukuje większego dobrze umeblowanego i niekrepującego pokoju. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 835

Niekrepującego pokoju 27 zł, okolica Śniadeckich poszukuje student. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 448

18. DZIERŻAWY

Wydzierżawie polowanie 22. 4. br. godz. 2 po poł. u p. Urbanskiego Dobrynie, pow. Nowyomyski 449 h. — Zarząd Sp. Łowieckiej, Wrzeszczynski. zdg 92 462

Dzierżawy około 500 mórg dobrej ziemi bez inwentarzu od 1 lipca poszukuje poważny rolnik. Oferty z opisem majątku do Kuriera Pozn. zdg 92 315

Pierwszorządny zakład art. - fotograficzny w pełnym biegu, większe miasto Poznańskie, garnizon, szkoły, wydzierżawie. Oferty tylko poważnych reflektantów Kurier Pozn. zdg 92 769

Restauracje Bar wydzierżawie, do objęcia 1.500. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 92 856

Bezplatnie grafologini powie twa przyszłość Marcin 62 — 6. zdg 92 539

Pokój korzystnie. Łakowa 19 — 3. zdg 92 721

Klatki dobrym utrzymaniem. Ratajczaka 9 — 8. zdg 92 722

25. Plac Działynskich 11 — 9. zdg 92 781

Frontowy zaraz. Matejki 66 — 8. zdg 92 778

Dwuosobowy słoneczny, łazienka, Cieszkowskiego 7 — 11. zdg 92 762

Jasna 4 — 4, panu. zdg 92 615

Pokój od zaraz lub 1. 5. Składowa 12. m. 26, II, podwórze. zdg 92 616

Ładny Podgórna 6 — 10. zdg 92 612

Niekrepujący Wierzbicice 37 a — 9. zdg 92 552

Pokój Działynskich 7 — 4. zdg 92 548

Pokój Łakowa 19, m. 8. zdg 92 547

Półwiejska 19 — 11. zdg 92 544

Klatki Wroniecka 13 — 1. zdg 92 566

Pokoik czysty. Waly Jagielly 18 — 7. zdg 92 562

Ratajczaka 11 a — 92. zdg 92 561

Pokój tanio. Rybaki 7 — 26. zdg 92 560

Staszica 17 — 4, Jezycze, słoneczny. zdg 92 757

Śniadeckich 24 — 9. zdg 92 747

Elegancki gabinet, wygodami, kulturalnym. Piekary 18 — 5. zdg 92 661

Dwuosobowy niekrepujący. Spokojna 27 — 5. zdg 92 646

Dwuosobowy Orzeszkowej 5. zdg 92 792

Kraszewskiego 8 — 21. zdg 92 791

Pokój zaraz. Woźna 78, m. 5, Niedozielski. zdg 92 694

Wielkie Garbary 6 — 5. zdg 92 784

17. LOKALE

Skład na drogerie, kawiarnie podobne wynajmę gospodarz. Focha 39. zdg 91 752

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Ubikacje przemysłowe 100 do 350 m² włącznie kanterem prąd zmienny od zaraz do wydzierżawienia. Warszawska 6. zdg 91 973

Duży lokal handlowy do wynajęcia. Św. Marcin 22. Zgłoszenia Św. Marcin 61 pokój 26, między godn. 15 00 i 15.30. zdg 92 544, 416

Lokal mieszkaniem 50. — Kolejowa 41. zdg 92 771

Skład na delikatesy zaprowadzony również inna branża. Górna Wilda 48 zdg 92 613

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Ubikacje przemysłowe 100 do 350 m² włącznie kanterem prąd zmienny od zaraz do wydzierżawienia. Warszawska 6. zdg 91 973

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Ubikacje przemysłowe 100 do 350 m² włącznie kanterem prąd zmienny od zaraz do wydzierżawienia. Warszawska 6. zdg 91 973

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Ubikacje przemysłowe 100 do 350 m² włącznie kanterem prąd zmienny od zaraz do wydzierżawienia. Warszawska 6. zdg 91 973

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Ubikacje przemysłowe 100 do 350 m² włącznie kanterem prąd zmienny od zaraz do wydzierżawienia. Warszawska 6. zdg 91 973

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Ubikacje przemysłowe 100 do 350 m² włącznie kanterem prąd zmienny od zaraz do wydzierżawienia. Warszawska 6. zdg 91 973

Skład 3 ubikacje oraz

ubikacje przemysłowe wydzierżawie. Św. Marcin 77. Zgłoszenia: Chwałki, szewo 24 — 1. zdg 92 362

Działynskich 9 — 6, elegancki, także przyjezd- nym. zdg 92 590

Balkonowy utrzymaniem. Różana 23 — 4. zdg 92 518

Ogrodowa 19 „m. 5, pokój dla 1 lub 2 osób zdg 92 587

Balkonowy Matejki 66 — 4. zdg 92 586

Dwuosobowy Poznańska 59 — 3, narożnik Jasnej. zdg 92 583

Pokój od zaraz. Wrocławska 5/6, m. 7. zdg 92 574

Dominikańska 7 — 8. zdg 92 618

Inteligentnym łazienka, telefon. Marcina 64 — m. 10. zdg 92 619

Skarbowa 2 — 9, utrzymaniem, obiadam. zdg 92 620

Dąbrowskiego 36 — 8. zdg 92 628

Elegancki Ogrodowa 4 — 5. zdg 92 630

Pokój Szewska 19 — 7. zdg 92 641

Pokój frontowy, dwuosobowy. Poznańska 28/30, m. 7. zdg 92 739

Kulturalnej osobie, czysty, słoneczny. Strzelecka 11 — 5. zdg 92 736

Pokoik Waly Jagielly 18 — 10. zdg 92 733

Nobliwy solidnemu. Kopernika 3 — 7. zdg 92 713

Słowackiego duży 31/35 — 7. zdg 92 712

Pokój umeblowany frontowy I piętro, telefon. Wrocławska 30, m. 5. zdg 92 711

Jeżycka 43, m. 7. zdg 92 831

Pokoik umeblowany przy inteligentnej rodzinie. Ciesliwa 12 — 9. zdg 92 837

Frontowy elektryczność, łazienka. Mielżyńskiego 5 — 9. zdg 92 843

Podgórna 2 — 9, jedno-dwuosobowy, utrzymaniem. zdg 92 846

Pokój sypialnia śródmieściu z używanym kuchnią, najchętniej urzędnikowi oraz pokój balkonowy tanio. Oferty „Par” pod 54.345. zdg 92 845

Pokój telefonem. Działynskich 9, m. 8. zdg 92 660-15, 669

Przyjezdny pl. Kolegiacki 5 — 3 (Nowy Rynek). Dzwonek nocny. zdg 92 459

Pierackiego 15 — 8 jedno-dwuosobowy. zdg 92 829

Studentkom lepszy dom. Maleckiego 31 — m. 8. zdg 92 828

Dąbrowskiego 69 — 5, tuż Rynek Jeżycki. zdg 92 827

Półwiejska 33 — 8. zdg 92 826

Pani wspólny korzystnie. Półwiejska 38a, m. 9. zdg 92 808

Słoneczny Kreta 6 — 7. zdg 92 727

Elegancki niekrepujący. Podgórna 6 — 9. zdg 92 806

Słoneczny Górna Wilda 24 — 8. zdg 92 805

Niekrepujący Śniadeckich 30 — 9. zdg 92 801

Dwuosobowy frontowy, słoneczny. Słowackiego 42, m. 7. zdg 92 796

Dąbrowskiego 23 — 8 jedno-dwuosobowy utrzymaniem. zdg 92 795

Dwa łączne (kuchnia). Mickiewicza 19 m. 8. zdg 92 794

Telefonem Kreta 22 — 4. zdg 92 704

Wspólny Marcinkowskiego 20 — 36. zdg 92 705

2 próżne bezdzietnym kulturalnym stanowisku. Adres wskazuje Kurier Pozn. zdg 92 707

2 puste pokoje na biura zaraz wynajmę. Plac Nowomiejski 5a, p. zdg 92 709

Śniadeckich 22 — 2. zdg 92 714

Pokoik umeblowany spokojny (telefon) tanio do wynajęcia. Jeżycka 16. zdg 92 790

Czysty elektryczność. Strzelecka 9 — 4. zdg 92 593

Utrzymaniem jedno-dwuosobowy. Jackowskiego 21, mieszkanie 11. zdg 92 742

Próżny niekrepujący samotnemu lub biuro. Ratajczaka 14 — 23. zdg 92 745

Trzypokojowe frontowe ul. Kolejowa 60. — zło- tych. Zgłoszenia Pierackiego 12. m. 10. zdg 92 580

Trzypokojowe komfortowe Słowackiego 70. — **Czteropokojowe** 90. — początek Dąbrowskiego **Dwupokojowe** centrum „Jur”. zdg 92 656

„Jur” Piekary 26. zdg 92 656

4 1/2 pokójowe Waly Jadwigi frontowe zwrot renowacji zgoda gospodarza. Zgłoszenia Kurier Pozn. zdg 92 737

2 próżne klatki, elektryczność, gaz osobne liczniki, wygodami bez kuchni. Plac Światokrzyski 2. mieszkanie 7. zdg 92 836

Trzypokojowe 3 Maja 5 — 18. zdg 92 830

Kraszewskiego jedenaście jest ładne 5 pokójowe mieszkanie zaraz do wynajęcia (gospodarz). zdg 92 718

Czteropokojowe słoneczne, czyste, komfortowe zaraz lub później. Ul. Spokojna 4, m. 2. zdg 92 766

Mieszkanie 3 pokoje II komfortowe, słoneczne. Górna Wilda 48. zdg 92 614

Trzypokojowe ogrodem Teczowa 3. gospodarz. Słowackiego 36 — 8. zdg 92 785

Słoneczne sześciopokojowe wygodami Ogrodowa, od gospodarza. Szukam solidnego spółnika 2-3 pokoje. Oferty Kuriera Pozn. zdg 92 597

13. SZUKA MIESZK.

Urzędnicza etatowa, samotna 2 pokoje z kuchnią, rok z góry. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 483

3 pokoje z przynależnościami, dobry płatnik od 1 czerwca lub wcześniej od gospodarza. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 057

Wyższy emerytowany urzędnik państwowy poszukuje mieszkania 2-3 pokojowego z kuchnią i łazienką w śródmieściu, początek Jeży lub Łazarz. Pośrednictwo wyłącznie. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 728

Trzypokojowego garażem poszukuje. Oferty cena Kurier Pozn. zdg 92 659

14. ZAMIANA MIESZK.

2 pokoje przynależnościami 27. centrum na 2 komfortowe. Wskaże Kurier Pozn. zdg 92 675

15. POKOJE UMEBL.

Pokój umeblowany do wynajęcia każdego czasu. Aleje Marcinkowskiego 1, m. 8 (dom narożny). zdg 89 467

Frontowy niekrepujący. Działynskich 11, parter. Matuszek. zdg 91 543

Żupańskiego 21 — 1, jedno-dwuosobowy, solidnym. zdg 91 863

Pokój panu. Matejki 65 — 3. zdg 91 997

Pokój utrzymaniem — bez — 1 lub 2 osoby. Pocztowa 26. Zgłoszenia Pod Strzechą. zdg 92 049-15, 657

Ratajczaka 11a — 71. zdg 92 033

Duży słoneczny z utrzymaniem od zaraz lub 15. inteligentnym. Ratajczaka 33 — 7. zdg 92 426

Śniadeckich 15 — 12 bardzo czysty, dwuosobowy. zdg 92 420

Balkonowy Poznańska 58a — 6, Mickiewicza. zdg 92 413

Półwiejska 39 — 9 wejście z ogrodu. zdg 92 407

Duży słoneczny, czysty utrzymaniem, Kreta 23 — 7. zdg 92 403

Półwiejska 15, m. 5, czysty, słoneczny, elektryczność, niekrepujący panu. zdg 92 111

Wszystkich Świętych 6 — 4. zdg 92 452

Pokój niekrepujący. Marsz. Piłsudskiego 33 — 1. zdg 92 528

Pokój Długa 4 — 32. zdg 92 506

Niekrepujący tanio. Grobla 19, m. 13. zdg 92 412

Jedno- dwuosobowy, dobrym utrzymaniem. Ratajczaka 15, m. 3. zdg 92 533

Czysty Półwiejska 38 — 6. zdg 92 479

Działynskich 8 — 17. zdg 92 667

Elegancki 1 dwuosobowy. Woźna 14 b — 15 zdg 92 673

Wiolenczela stara tania na sprzedaż. Adres Kurier Pozn. zdg 92 569

Elektrolux odkurzacze 110 volt tanio. Fr. Ratajczaka 32. Dom Komisowy. zdg 92 723

Pianino Struma 24. Gerlach. zdg 92 724

Dywan kryształowy okazynie. Wojciecha 8, m. 7. zdg 92 700

Sprzedam bufet i szafy. Wielkie Garbary 33, m. 7. zdg 92 690

Kolonialke sprzedam z powodu nagłego wyjazdu cena 1300. — Adres Kurier Pozn. zdg 92 686

11. KUPNA

Lombardowe kwity, srebro, złoto, wszelkie sta- rożytności kupuje „Lamus”. Strzelecka 1. Pg 24 994-57, 277

Leicę kupie. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 433

Samochód używany ciężarowy dobrym stanie 3-5 ton. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 429

Śmietnik betonowy na 1 m³ kupie. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 542

Psa tresowanego wilka lub doberman- na oraz

ławki, stoły do ogrodu kupie. „Emka”. Wrocław- ska 30. zdg 41 572

Walcówkę cukiernicza dwu lub trzy walców- kę mniejszą w dobrym stanie z motorem na prąd zmienny. Oferty z ceną do Kuriera Pozn. zdg 92 814

Student ubranie, płaszcz letni, używane. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 798

Reklamówkę kryta dla przewoźu piwa butel- kowego kupie. Oferty Kurier Pozn. zdg 92 716

Nowości na płaszcze komplety sukienki
Firy, kapy, 16tna, inletry

Stary Rynek 90
Przyjmuje asygnaty „Kredyt”.
Pr 25 148-10,107

24. NAUKA

Kurs Tańców

zniżony 16 kwietnia. Średziński.
Strzelecka 3. zdg 92 855

25. MUZYKA

Jazzperkudzista

rutynowany, śpiew, accordeon o-
bligat młody wolny pierwszego.
„Janeczek”, Wolsztyn, Poznań-
ska. zdg 92 573

26. SZUKA POSADY

a) Służba domowa

Posługaczka

do wszystkiego na cały dzień od
zaraz. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 365

Panna

na wskroś uczciwa, poszukuje po-
sady jako uczennica w jakimkol-
wiek składzie. Oferty Kurier Po-
znański zdg 92 415

Pracznia

dobrymi poleceniami szuka pra-
cia. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 446

Posługaczka

szuka posługi. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 643

Dziewczyna

ze wsi, lat 22, poszukuje posady
do wszystkiego. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 648

Gospodyni

inteligentna, młoda, z lepszej ro-
dziny, sierota na wskroś uczciwa
z dobrymi świadectwami kilkolet-
nią praktyką szuka posady. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 463

Panienska

do dzieci umiejająca szyc, z dobre-
go domu, sumienna, uczciwa —
świadectwem szuka posady. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 730

Służąca

z prowincji z gotowaniem, szy-
ciem szuka posady. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 92 527

Dziewczyna

gotowaniem, kochająca dzieci. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 504

Inteligentna

miła, szuka posady pielęgnacji
chorego, zaimie się dziećmi lub
gospodarstwem u pana, zna szycie,
kupiectwo. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 500

Gospoia

poszukuje posady najchętniej do
samotnej osoby. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 496

Kuchmistrz

pierwszorządny obejmie posadę
zaraz później. Łaskawe zgłosze-
nia do Kuriera Poznańskiego
zdg 92 475

Panna

poszukuje posługi lub jakiegokol-
wiek pracy. Oferty Kurier Po-
znański zdg 92 838

Posługi

dobrze polecana ewentualnie
sprzątanie biura. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 839

TEATRY

Poznań, Środa, 14. 4.

TEATR POLSKI: Środa, 14.

4. „Gdzie diabeł nie może”.

Czwartek, 15. 4. „Gdzie diabeł

nie może”.

Piątek, 16. 4. „Książę niezłomny”,

premiera.

TEATR WIELKI: Środa, 14.

4. „Miłostki kadetów”.

Czwartek, 15. 4. Teatr nieczyn-
ny z powodu próby generalnej

do op. „Czterech Gburów”.

Piątek, 16. 4. „Cyganeria”.

KINA

Poznań, Środa, 14. 4.

APOLLO: „Ordynat Michorowski”.

CORSO: „Csibi”.

GLORIA: „Romeo i Julia”.

GWIAZDA: „Barbara Radziwiłłówna”.

OŚWIATOWE: „C. L.: „Katarzyna”

oraz „Cztery strony świata”.

METROPOLIS: „Ordynat Mi-
chorowski”.

RENAISSANCE: „Tajny wy-
wiad”.

SLONCE: „Dyplomatyka zno-
na”.

SWIT: „Ochłazy”.

TECZA-Lazarz: „Pani Minister

Tańczy”.

TECZA-Wilda: „Jedna z tysiąca”.

WILSONA: „Niewidzialny Pro-
mien”.

POD SĄD OPINII ODDAJEMY NASZE NOŻYKI "GROM" EXTRA CIENKIE JEDYNE POLSKIE ELEKTRYCZNE ODPUSZCZANE NOŻYKI

W rezultacie:
**DUŻO LEPSZE OGOLENIA I WIĘKSZA ICH ILOŚĆ
PRZY ZUPEŁNEJ NIETŁAMLIWOŚCI W MASZYŃKACH**
**Uwaga! WE WŁASNYM INTERESIE PRZECZYTAJ.
CIE I WYTNIJCIE OGŁOSZENIA JAKIE SIĘ UKAŻĄ
30 KWIEŹNIA R. B.**

REPREZENTANTCI FABRYKI
GROM
KRZYSZTOF BRUN I SYN
WARSZAWA

Panna

po 40, inteligentna, religijna,
skromna, kochająca dzieci, zna-
jąca dobrze pielęgnację, masaż,
gotowanie szuka posady lub za-
stępczyni domu od 1 maja.
Oferty Kurier Pozn. zdg 92 624

Dziewczyna

z dobrym gotowaniem poszukuje
posady najchętniej do Gdyni. —
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 706

17-

letnia prowincji poszukuje posady
do lekkich prac domowych lub
dzieci 15 kwietnia lub 1 maja.
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 782

Szukam

posady dla siostry z prowincji
do wszystkiego. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 780

Uczciwa

szuka posługi dopołudnia zaraz.
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 678

Posługaczka

poszukuje posługi, okolica Jeżyca.
Oferty Kurier Pozn. zdg 92 793

Gospodyni

samodzielna, skromna wymagania
szuka posady do wszystkiego z
gotowaniem. Oferty Kurier Po-
znański zdg 92 788

Dziewczyna

czysta sumienna szuka posady
wszystkiego. Oferty Kurier Po-
znański zdg 92 611

Szukam

posady do wszystkiego cośkol-
wiek z gotowaniem. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 92 563

b) Inni

Woznica

sumienny, znajomości w kolonial-
kach poszukuje posady na żąda-
nie kaucja. Oferty Kurier Pozn.
zdg 92 499

Energiczny

polowy rymarz poszukuje posady
dobrymi świadectwami. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 537

Przedstawicielstwa wzgl. stanowiska

w branży kawy, herbaty i suro-
gatów kawy poszukuje wszelkich
stronny praktyk na sam. stano-
wiskach, dobry i ustosunkowany
sprzedawca. Zgłoszenia poważ-
nych firm Kurier Poznański
zdg 92 478

Szyje

po domach, elegancko, akuracie
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 486

Stenotypistka

polsko - niemiecka, stenografia
pracuje pierwsze ćwierćrocznie bez-
płatnie, szuka posady. Zgłoszenia
do Kuriera Poznańskiego
zdg 92 529

Panna

zna krawiecznie, prace domowa
szuka posady u krawcowej lub
krawca albo jakiej innej ze szyciem.
Zgłoszenia do Kuriera Po-
znańskiego zdg 92 581

Krawcowa

na damską, dziecięcą garderobę
poszukuje posady po domach 1,50
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 530

Student

W. S. H. szuka posady na „Targi
Poznańskie”. Pierwszorządna
znajomość języka niemieckiego.
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 575

Pielegniarka - bona

skromna, z dobrymi świadectwa-
mi szuka posady do niemowlęcia
Oferty Kurier Poznański
zdg 92 008

Absolwent

uniwersytetu przyjmie jakiegokol-
wiek zajęcie, złoży kaucja 1000
zl. Zgłoszenia Kurier Poznań-
ski zdg 92 513

Mężczyzna

wiek starszy uczciwa, sumienna
poszukuje posady woźnego, inkasa-
nta, magazyniera lub jakiegol-
kolwiek pracy, kaucja, plac bu-
dowlany. Oferty Kurier Poznań-
ski zdg 92 421

Ślusarz

monter, samochodowy — szofer z
dobrymi świadectwami szuka ja-
kiegokolwiek posady. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 92 514

Pielegniarz

masażysta długoletnią praktyką
szuka posady, miejscowość obo-
jętna, samotna, około 40. Łaska-
we oferty Kurier Poznański
zdg 90 161

Mężatka

sumienna, uczciwa, w krytycz-
nym położeniu szuka jakiegol-
wiek stałej posady lub jako przy-
chodnia do gotowania. Świadec-
twa dobre. zdg 92 539

200,—

kaucji, złożyć za otrzymanie ja-
kiegokolwiek pracy. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 92 410

Rzeźnik szofer

poszukuje posady zaraz. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 430

Panna

uczciwa, która pracuje w kiosku
chętnie zmieni posadę. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 465

Rządca gosp.

kawaler, lat 30, 20 letnią prak-
tyką wzorowych majątkach Wiel-
kopolsce, energiczny, hodowca,
plantator buraków, obznajmiony
wszelkimi pracami, ostatniej po-
sadzie 8 lat, chlubne świadectwa
przyjmie posadę 1 lipca. Oferty
Kurier Poznański zdg 91 991

Nauczycielka

geografii i biologii z 3 letnią
praktyką szuka posady z nowym
rokiem szkolnym. Zgłoszenia Kur-
ier Poznański zdg 92 449

Korespondent

własną maszyną do pisania po-
szukuje zajęcia. Zgłoszenia Kur-
ier Poznański zdg 92 803

Kto

przyjały panienkę uczciwą, mu-
zykalną, któraby chętnie pracow-
wała w składzie kapeluszy dam-
skich — piekarskim. Oferty Kur-
ier Poznański zdg 92 772

Dziewczyny

z prowincji, umiejającej cośkolwiek
gotować i szyc poszukuje się do
wszelkich prac domowych. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 411

Przedstawiciele

powiatowych Poznańskie. Pomo-
rze poszukuje. Oferty Kurier Po-
znański zdg 92 454

Posługaczka

do wszystkiego od zaraz. Zawady
ul. Koronarska 15. zdg 92 427

Posługaczka

lub starsza słuźca, uczciwa z
dobrymi poleceniami potrzebna
do jednej pani. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 463

Służąca

wszystkiego. Grunwaldzka 19 —
m. 13. zdg 92 490

Pokojują

około 30 letnią tylko pierwszo-
rzedną poszukuje małżeństwo
bezdietne w Poznaniu. Zgłosze-
nia odpisem świadectw Kurier
Poznański zdg 92 494

Dzielnia

ekspedientka branży bieliźnianio-
pończosznicy, biegła języku pol-
skim, niemieckim. Oferty Kurier
Poznański zdg 92 591

pisarza - dozorcy

dzielnego z kilkuletnią praktyką
obeznanego z uprawą mocnych
ziem, rzetelnego z dobrymi refe-
rencjami. Zgłoszenia lub osobiste
przedstawienie przyjmuj. A.
Przytułki, Stankowice, p. Koby-
lin. zdg 92 510

Urzędnik

gosp. kawaler, zamieszany rolnik
hodowca z kilkuletnią praktyką
potrzebny od 1. 5. lub 1. 6. br.
na 700 morgowy majątek pod dy-
spozycję. Zgłoszenia z odpisem
świadectw i wymagana pensja
prześłać do Kuriera Poznańskie-
go zdg 92 474

Potrzebna

posługaczka zaraz. Wenecjańska
11/12. skład. zdg 92 480

Uczeń

elektrotechniczny potrzebny —
Wielka 11. zdg 92 488

Szofer

potrzebny na codzienny wyjazd,
z gotówką 300,— złotych. Oferty
Kurier Poznański zdg 92 577

Przyjmujemy

inteligentnych panów, panie do
przyjmowania zamówień na po-
ważne dzieła naukowe, powszech-
nie cenione w sferach intelligen-
cji. Słaby drobny ratami. Zarobek
prowizyjny zapewniony.
Zgłoszenia osobiste dnia 15. go-
dzina 11—13, w biurze, św. Mar-
cin 28, m. 9. Pg 26 055-54,412

Blacharz

instalator młodszy potrzebny od
zaraz. Oferty Kurier Poznański
zdg 92 638

Marszantki

stała posada Jadwiga Stawska.
Plac Światokrzyski 1. zdg 92 642

Uczennica

krawiecka. Focha 28 — 11.
zdg 92 649

Krawcowa

pierwszorządne sily potrzebne. —
„Mira”. Focha 36. zdg 92 651

Zawijaczki

cukierków zaraz. Fabela, Aleje
Marcinkowskiego 5. zdg 92 653

Dziewczynkę

do posyłek i posługi. Wskaże
Kurier Poznański zdg 92 654

Bufetowa

obsługa gości, prowincja. Zgłosze-
nia 15. 4. 37. Grand Cafe, bufe-
cie godz. 9—10. n 41 561,2

Kucharka

na wesele. Zgłoszenia Zbyszyn-
ska 19, m. 3, od 10—11.
zdg 92 741

Pomocnica

krawiecka na płaszcze i kabaty.
L. Krause, św. Marcin 65, 11.
zdg 92 594

Fryzjer

potrzebny. Skarbowa 19.
zdg 92 559

Służąca

gotowaniem zaraz. Kraszewskie-
go 4 — 8. zdg 92 787

Potrzebna

bufetowa, uczciwa, dobrymi re-
ferencjami, kasyno. Zgłoszenia
Kurier Poznański zdg 92 789

Agentów

do ratnej sprzedaży aparatów
radiowych dla zdolnych stała pra-
ca. Dom Radiowy, 27 Grudnia 4.
zdg 92 676

Dentystka

lekarka lub techniczka potrzebna
Szczurazek, lekarz, dent. Ino-
wrocław, Król. Jadwigi 37.
zdg 92 625

Praktykant

z ukończoną szkołą handlową do
biura. Oferty z życiorysem i po-
daniem warunków od Kuriera
Poznańskiego zdg 92 832

Urzędnik

gospodarczy, kawaler, pod ogólną
dispozycję potrzebny od zaraz.
Uwzględnieni będą tylko kandy-
daci posiadający duże zamieszanie
do inwentarzy i gruntowną
znajomość uprawy roli. Zgłosze-
nia osobiste maj. Młodasko, pow.
Szamotuły. zdg 92 849

Czeladnik

szewski potrzebny na pierwszo-
rzedną damską pracę. Kraszew-
skiego 28. zdg 92 744

Kierownik

do kawiarni - restauracji
trzeźny zaraz lub od 1 maja
chowiec za kaucją. Wiedza
Oredownik, Poznań zdg 92 900

Dziewczyna

do wszystkiego od zaraz. Rata-
czak, Focha 29, skład. zdg 92 821